

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRETÉSEK:

6-basásos petit sor egyzet 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, december 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreik: Egy halott.
A képviselőház ülése.
Mattasich Géza Koburg Lujsánál.
Ratiu meghalt.
Történetek az akasztás körül.
Letartóztatott házasságszédelgő.
Vashid, avagy lahid?
Egy zöldségszár tanár sajtópöre.
Párbanban agyonlőtt ügyvéd.
Egy nevezetes tagosítás vége.
Matavovazky végrendeletét megtámadják.
Amikor a törvény ül.
Leleplezett egészségügyi kihágás.
Uri betörő-banda.
Tárea: A vízfordó számár. Irta: Kozma Andor.
Regény-Csarnok: A róma-párisi expressvo-
mat. Fordította: Ritt Gyula.

Egy halott.

Arad, december 5.

Lángot szító, vért forraló politikának egykor híres, utóbb csöndessé vált emberre költözött el oda, a hol nincs politika, nincs gyűlölet. A hol megfőr, hat lábnyira a föld színétől békecséggel egymás mellett az oláh a magyarral. A hol magasra törő álmok nem tesznek senkit híressé vagy hírhedtté. A hol a felekezetek között se válik egyik a más halálos ellenségévé annak okán, hogy ki legyen az esperes, vagy a püspök.

Meghalt Ratiu János dr. a magyarországi románoknak egy időben politikai vezére. A Hieronymi erős keze által szétugrasztott nemzeti komité elnöke. A me-

morandum szerzője, és az annak miatta indított híres pör fővádlottja.

Meghalt „az oláhok apja”. A mikor Kolozsvárra az oláhok ezrei esődültek, hogy a mártirokat a törvény előtt lássák, így nevezte őt, a nagyok között az elsőt, az izgatók szóáradatától lázba kergetett román tömeg. A merre ment, a hová tért, azt harsogták: Eljen az oláhok apja! A fáták koszorukat fontak és halommal adták át domnu Ratiunak. Feleségét és leányát, a kik vele voltak Kolozsvárott, nem kisebb mértékben bálványozták. Koronázatlan királynak érezhette magát az erdélyi románok között. Ah, felejthetetlen napok lehettek ezek előtte. Sok volt az az ötnegyed év ennyi mámorért, ennyi dicsőségért.

Nagy volt akkor a románok között Ratiu, az oláhok apja. És a mint megöregedett, és az enyészet borzadása érezte vele a közeli halált, mi volt akkor a románok között Ratiu?

Kolozsvártól mostanig sokat változott az oláh politika. Elsőben is kettészakadt a románság. Két táborba szakadtak. Az egyiknek őrtüzei Nagyszebenben égtek, a másikéi Aradon. A szebeni pártnak vezére volt Ratiu. Az aradié Mangra. És a ki a kettőnek működésébe pillantott, azt láthatta: a *szelidebb* irányzat Ratiué, a főmemorandistáé volt.

Jött más változás is, a melyet keserű lehetett Ratiunak, a nemzetiségi politika egykori generálisának látni. A politikai

törekvések zsákjából kibujt a szeg, az *anyagiság*. Politika, irredentizmus úgy változott, a mint a püspökség álma kívánta. A míg lefelé kellett küzdeni érette: féktelen magyargyűlölet volt, a lelkeket gyújtó csóva. És a mikor már csak felülről kell várni mindent, alázatos simülékonyosság, az állameszméhez való hűség, eskü, nyájaskodó politika a hágsók, a melylyel a cél felé törtetnek. És ez a cél megbontja a rendet az egy politikát üzök között, a püspökség körül forog a világ. Ha Ratiu maga, a mint hirdette, csak rajongásból, önzés nélkül folytatta politikáját: akkor meg kellett hogy undorodjék attól a meztelenségtől, a melyben az ő politikájának egykori zászlóvivői ma a közvélemény előtt állanak. Még ő előtte se lehetett tetszetős dolog: csak azért izgatni az állam és a magyarság ellen, hogy azzal közönséges stréber-politikának szerezzenek eselégeket. Ezt látta a Nagyszebenben egyre visszahuzódó Ratiu, ha Arad felé tekintett.

És ezt láthatta az ő fegyvertársa, Lucaciu László, Lacfaluról. A híres, imponáló megjelenésű oláh demagóg elvesztette a kenyérét, a mióta a román politika így változott. A politika ma a románok között csak a püspökség után való kétségbeesett harcban érvényesül. Ott pedig Lucaciu-nak nincs tere, lévén a püspökség a görög keletiek kérdése, ő pedig unitus. A mit a magyarok erős kézzel nem tudtak elérni, megtették maguk a

TARCA

A vízfordó számár.

Irta: Kozma Andor.

Beszéljünk egyszer a népről. Nem arról a melyik a zamatos népszömvűvekben valószínűtlenkedik. Arról, a melyik valósággal van. Van, mert dolgozik és terhet visel. És pedig — őszintén szólva — több terhet visel, mint a mennyit dolgozik.

A mi ideges városi szeműnknek az a dolgozás, a mit a lassu, nekézkes falusi szegénység visz véghez, nagy nekifohászkodásokkal, sürű pinenőkkel megszaggatott lomha teszgetés csupán. Egy-egy városi házmester, ki szabad idejében biciklista és szociálista s ki versenyeke évadján rakja a totalizátort, mikor dolgozóra kerül a sor, néhány óra alatt felfujja azt a keveset, a min a szegény falusi cselédember nap keltétől nap fogyatáig elbabrál. Egy-egy kisasszonyformájú, cifrakalapos városi szobaleány a takarítási időn belől alaposabban felmos ugyanannyi padlót, mint a mennyin napbösszat elsuroigat két-három falusi cselédaszszony.

A falusi szegénységnek lassan jár az esze, hát lassan jár a keze, lába is. Még a nyelve sem friss közötte másnak, legfeljebb egynémely szája rossz, teljesen dologtalan vén banyának. A többi nép úgy néz ezekre még ma is, mint-

ha valóságos ördög őt megszállt boszorkányok volnának. Meg is égetné őket szívesen, ha megengedné, a csendőr és a közigazgatás.

Vala pedig valamely városi urnak egy falu végében ékes nyaralója. A csinos, tornyos épület zöldlombozat közül emelkedett ki a dombtetőn és a nagy vízre nézett le, mely a domb lábánál hömpölygött tova. A nyaraló, meg a kert gondviselője János vala, a feleséges és sok családdal megvert, időses zsellér-ember. Kis nádas viskója szerényen bujt el a fák mögé a kertés domb tulsó lejtőjén.

János rendes és csendes ember volt. Nem esett ráháruló nagyobb hiba sem az épületben sem a kertben, se télen, se nyáron. Nyáron persze, sokkal nehezebb volt Jánosék sorsa. Nem éppen azért, mert olyankor az urak ott laktak a nyaralóba. Hízen ezzel jó szó, borral, egy-két korty erősítő itallal a bőséges konyahulladék is cseppent csurrant Jánosék javára. Csak azért volt nehéz a nyári sor, mert a dombon nem volt kut. S temérdek ám az a víz, a mit nyaranta a városi urnép elmosdik s a mit a kert megiszik. Jánosék szüntelen vizet hordta. A hét nyolc feji zsellér családnak egy vagy több tagja ugyszólván a nap minden félórájában ott mozgott, hátán puttonnyal, a dombtető, meg a folyópart között. Igaz, hogy még lefelé menet sem sietett soha egy sem, viszont azonban fölfelé jövet annál keservesebben vándorogott és nyögött valamennyi a terhe alatt. Még sem panaszkodtak az uraknak a víz-

hordás miatt soha. Az urak tehát nem is gondoltak arra, hogy Jánoséknak az nem nagyon tetszik. De Jánosék maguk közt sem lázongtak valami fenszóval ellene. Hanem alkonyat után, mikor a viskó küszöbje környékén üldögéltek s a tücsökciripelésről rezgő sötétben meredt a szomjuk, a ig hallatszott a ritkán nyílé családi szájából egész nyáron át egyéb szó:

— Hej ez a vízfordás!

Az urak azonban, kiváltképen pedig az urnó, más nagy baját fedezték fel Jánoséknak. Azt, hogy János meg a felesége nincsenek meg-
esküdve. A belső cselédek tudták meg falubeli vénasszonyoktól s rettentő botránkozással sugták be a nagyságának.

Az urnó tehát, kellő mértékben fellázítva, maga elé idézte Jánosét.

— Azt hallom, hogy maga nem esküdt felesége az urnának.

— Dehogysen, kezét csókolom. A topnári pap előtt esküdtünk, azt tartom — hatvannegyben vagy hatvanötben... De bizonyos, hogy még a háboru előtt.

— Kérem Jánosné, ne hazudjék.

— Nem hazudom én, kezét csókolom. Irásom is van róla.

— Hát akkor nekem mások hazudtak?... Az egész falu úgy tudja, hogy maga csak balkezre állt össze a Jánossal.

— Jánossal?... Igenis, kezét csókolom, azzal csak úgy. Hanem zt tudtam, hogy nagyságának az uramról tetszik beszélni.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát karácsonyra minden előfizetőnknek ingyen adjuk.

A naptár könyvesboltokban nem lesz kapható.

románok: elhallgattatták, tétlenségre kárhoztatták Lucaciú Vasilét.

Nekünk magyaroknak, egészen mindegy: Ratiú, Lucaciú, vagy Mangra. Az egyik épp oly ellensége a magyarnak, mint a másik. Hogy az egyik fanatizmusból teszi, a másik püspökségért, az előttünk keveset változtat a dolgon. Ratiú fölött a „de mortuis“ se hallgattathatja el az igazság halotti beszédét: nagyot vétkezett a haza ellen, nagyot magyar polgártársaival szemben. Hanem a mig láthatta, hogy a körötte lelkesedő táborból mint váltak ki sorra az emberek, s mint formáltak maguknak külön politikát, külön elveket, a mint azt önös céljaik, titkos ábrándjaik kívánták: ez neki, a tulzó románok egyik vezérének mindenestre vezeklés lehetett. Keserves kiábrándulás, a melyen nem okulnak a tulzó politika többi hívei. Ez volt az ő legyőzése és a magyarok diadala. Az a látvány: a mikor a tulzó román politika az érdekhajzában önmagát leplezte le, fellelt leányzóként állott a világ előtt.

Es ha nagyon föltámadás: Ratiúnak bizonyára nincs kedve a románok politikai generalisának lenni. +

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 5.

Ujból izgalommal, zajongással kezdődött az ülés. Gál Sándor ugyanis ma válaszolt Korodi és Lindner tegnapi mosakodására. Beszéde hosszadalmas volt, de oly érdekes adatokkal teli, hogy a Ház szívesen halgatta. Annál nagyobb volt a felháborodás Korodi ellen, aki ismét a tagadás ösvényén bujdosott a szélsőbal felzudulásai közepette. Alig egy-két szót mondhatott izgalom nélkül. Kubik oda is vágta, hogy hazudik, később pedig személyes kérdésben megvetését fejezte ki Korodi ellen. Az erős kifejezést — ezt meg kell jegyezni, — az egész Ház megérdemeltnek tekintette.

Lindner látva a Ház haragját, jónak látta kitérni az újabb zajongás elől.

Az indemnti ellen ma előbb Makkai bá' be-

szélt, nagy akadozással, de ezt ügyesen magyarázta ki. A szünet után Szatmári Mór beszélt ki az ülést.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél tizenegy órakor nyitja meg az ülést.

(Újabb szász vita.)

Gál Sándor a napirend előtt szót kérve, reflektál Korodi és Lindner tegnapi felszólalására. Kénytelen hangsúlyozni, hogy mindkét képviselő védekező beszéde szimuláció volt. Es ezt bebizonyítja. A Kronstädter Zeitung egyik vezércikkében szemrehányást tett Vilmos császárnak, amiért nem védi a szászokat. (Zaj.) Egy másik cikkben azt írta, hogy a helységnevekről szóló törvényt a sovínista magyarság csak a külföldtől való félelmében nem hajtja végre. (Mogujuló zaj a szélbalon). E cikkekért Korodit teszi felelőssé, mert ha névleg nem is szerkesztője, de tulajdonképpen ő szerkeszti és ezt biztosan tudja. A Tribünának jelzett cikkét perfid kommentárral vette át Korodi, aminthogy az egész közlemény perfidia volt. (Elnök helylésés jobbról). Különben ilyen galád cikkeket küldenek ők a külföldre...

Korodi: Ez nem igaz!

Gál: Aztán a saját cikkeiket ártatlanul átvesszik a szász lapokban. Felolvassa a szász tízparancsolatot, amelynek egyik pontja, hogy *esidőnél ne vásároljanak, mert a zsidó olyan, mint a magyar*. Épugy zsarolja és elnyomja a szászt, mint a magyar. (Oriási zaj a szélbalon).

Elnök cseppet.

Korodi: Ilyenekkel egész nap eilebet diskurálni. (Nagy zaj).

Felkiáltások: Hallatlan merényletek ezek!

Papp Zoltán: *Aljas piszkosságok!*

Gál: Rátér Lindner védekezésére. Lindner jó közjogi tanár volt, de elismerése nem akar dicséret lenni, mert Lindner nyugdíjazása óta egészen másként viselkedik, mint tanár korábban. Mert akkor nem mert a nemzettel szembe helyezkedni, mert érdekei mások voltak és attól félt, hogy hamarabb küldik nyugdíjba, mint szeretné. (Elnök tetszés.) A mikor Lindner tanár lett, akkor a Deák-párton ült, és nem ott, ahol most. (Tetszés).

Korodi: Deák csinálta a nemzetiségi törvényt.

Gál: Nagy tévedésben van. A Deák-párt hazafiságban nem maradt hátrább a mai koránynál. A szász néppárti programot nem ismeri, de az a Bánffy Dezső, a ki a szászok törekvéseit igen jól ismerte, nem helyeselhette

azt a programot. Nem a szász nép hazafiatlan, hanem izgatói. A felségfolyamodványnak is Korodi a szerzője. De azt legfeljebb csak szász irták alá.

Korodi: Csak a polgármester felesége nem írta alá. (Nagy zaj.)

Gál: Aztán miért mentek Bécsbe?

Korodi: Nem mehettünk Gödöllőre! (Zaj.)

Gál: Es miért a császárhoz?

Korodi: A magyar miniszterhez mentek!

Gál azzal végzi beszédét, hogy a szászoknak nem fog sikerülni a magyar faj szupremáciáját megdönteni. (Zajos éljenzés a szélbalon.)

(Mosakodás.)

Korodi Lutz Lajos személyes kérdésben ki mondja, hogy a mikor a szászok felszólalnak... (Nagy zaj. Micsoda szászok!? Itt nincsenek szászok!)

Korodi: Ó úgy tanulta, hogy Magyarországon szászok is vannak. Ó nem mosakodik, hanem tiltakozik és visszautasítja a vádakat. Ó soha magyarellenes cikket nem ír. (Nagy zaj, zajos ellenmondás.) Amikor ő a magyar nemzetiségi kérdésről ír... (Oriási zaj az egész házban.)

Felkiáltások: Magyar nemzetiségi kérdés! Ilyen nincs! Rendre! Rendre! Az elnök nem szól?!

Elnök kijelenti, hogy tudja kötelességét. Itt magyar nemzetiségi kérdésről nem beszélhet Korodi ur, hanem magyar nemzetéről! (Zajos helylésés.)

Korodi: Ó azt mondja mindig, hogy a magyarok és szászok egymásra vannak utalva.

Rákosi Viktor: Ez igaz, de nem mert írta, hanem mert úgy van! (Tetszés, derűtség.)

Korodi: Ó nem rendes levelezője a külföldi lapoknak.

Kubik Béla: *Ugy hazudik, a hogy akar.* (Zaj.)

Korodi: Kubikot már régen nem veszi komolyan. (Nagy zaj. Magát nem vesszük komolyan!) Ó soha sem mosakodott, csak a fáját védi.

Zajos felkiáltások: Ki bántja magukat?!

Rákosi: Senki sem bántja őket, csak ők maguk!

Elnök felszólítja Rákosit és Papp Zoltánt legyenek nyugodtan.

Rákosi: Lehetetlen nyugodtan hallgatni!

Elnök: Ne tessék feleselni!

Kubik Béla személyes kérdésben Korodi előbbi szíportjára kijelenti, hogy ha őt nem veszi komolyan, komolyan veszi más. De mert Korodi ugyanazt tagadni szokta, a mit utóbb elismer, azért fogadja megvetését! (Éljenzés a szélbalon)

Elnök Kubikot ezért rendreutasítja.

Lindner Gusztáv személyes kérdésben kijelenti, hogy a magyar parlament komolyságához

* — Jézus Mária! Hát magának a Jánoson kívül még egy hités ura is van?

— Nem is tudom, kezét csókolom, van-e, vagy nincs. A köznigláci háború előtt hagyott el a katonának állt. Elannyit hallottam felőle azóta a katonai meg a hivatalbéli uraktól, hogy se el nem esett, se meg nem csonkult. Mégse jött vissza. Világéletében mindig rossz ember volt.

— Már most értem, Jánosné és egy kicsit meg is becsátom a Jánossal való dolgát. De az mégsem járja, hogy tovább is így maradjanak. Van annak módja, hogy az ügyvéd urak, meg a bíróságok a maga törvényes házasságát megsemmisítsék. Akkor aztán megkívánom, hogy Jánossal megesküdjék. Értette?

— Értettem, kezét csókolom, csak hogy nincs nekünk arra költségünk.

— Ej, ej, szívük meg van arra, hogy a sok szegény, ártatlan gyerekük mind törvénytelen maradjon?

— Nem mind az, kezét csókolom. A legöregebbök, a Borcsa, az még a hités uram nevére van írva.

— Azt igazán nem hittam volna; hiszen János épen azt szereti legjobban.

— Legjobb is az, kezét csókolom.

— De még sem az ő lánya.

— Aligha az övé nem, kezét csókolom. Mert, tetszik tudni, már én akkor is szerettem egy kicsit a Jánost. Nagyon becsületes ember volt; mindig velem ritt, ha megvert az uram. De még őt is megverte vagy kétszer. Az urnő zavarodottan bocsátotta el János-

nét. Nem tudta, mire is bukkant ő e vallatás folyamán? Ós, emberi, természetes erkölcsre-e, mely igazabb, mint a szabály- és szokásszerűek? Avagy léha erkölcsstelenségre, mely tampa vakságból ered?

A férjét mindenestre felbízta, hogy a mint ő Jánosné a hatott, úgy hasson az meg Jánosra. Értjen véget a szerencsétlen botrány. Esküdjék végre össze ez a régi emberpár.

A férfiak persze rövidebben és okosabban beszéltek egymással, mint az asszonyok.

Az ur csak ilyenformát mondott:

— Tudja Isten, nekem mindegy: megesküdtek-e maguk, vagy sem. Maguk becsületesebben élnek együtt, mint sok törvényes házasság. Hanem János, maga bajt csinál a gyermekeinek azzal, hogy nem rendezi a dolgot. Már csak jó lesz valami ügyvéd urral beszélni és aztán, ha az asszony szabadult az első házasságból, meg köll vele szépen esküdni.

— Nagy költség az, nagyságos uram! Meg aztán időnk sincs ilyesmire, míg a víz-hordás tart.

— Hát tudja mit? Én főlemelem a maga fizetését havi egy két pengővel. Ezenfelül huszonöt pengővel magam is hozzájárulok a költségekhez. Ezzel már bekopogtathat valami tisztességes ügyvéd urhoz, a ki majd nyélbe sűti a dolgot. Péter-Pálkor ugyanis be kell kendnek menni a váci vásárra. Addig én majd megtudom, melyik odavaló ügyvédhez forduljon.

— Alálasson megköszönöm, nagyságos uram.

Péter Pál előtt igen nagy meleg volt. A víz-hordás a dombtetőre valósággal rettenetessé vált. Borcsa déltájban halálsárgán támo-

gott haza a puttonnyal. A mint levették róla, végigasett a hűvös szoba sárpadiatán. Rosszul volt, félrebeszél, borogatni kellett a fejét.

— Hej, az a víz-hordás!

Délután Jánosné is rosszul lett a víz-hordástól. Az is feküdt, azt is borogatni kellett.

Péter Pál napjának hajnalán János mégis elindulhatott gyalogszerrel be Vácra. Már reggel nyolckor is, a mikor a város elé a vásártérre ért, irtózatosan tüzött a nap. Elsötétedett a lelke arra gondolást, hogy most már az ott-honvalók hordják a dombra a vizet.

A mint pedig János a vásáron átbállagna, egyszerre sűrű össze-vissza i-á-zás üti meg a fülét. A számárvásárhoz ért, melynek tudvalevőleg Vác az országos főhelye. Csak úgy harsogott a kínálat:

... Vegyen szamarat, földi! ... Vegyen szamarat bácsi! ... Jó szamarat, erős szamarat! ...

János elereszteite a füle mellett a sok szót s csak bandukolt tovább. De most egy kiáltás hirtelen bűvös erővel állította meg:

... Hegymászó szamarat, vízherdó szamarat! ... Nézze csak meg, bácsi! ... Olcsón adom, nyergestől, két puttonnyal együtt.

— Hogy ez az ál-at?

— Harmincöt pengő mindenestül.

— Annyit nem ér.

— Hát mit ígér kend érte?

— Husz pengőt.

— Nem, az apám lelkéért sem alább harmincnál!

— Akkor Istennek ajánlom! ... S úgy tett János, mintha tovább indulna.

és fontos dolgához nem tartja illőnek, hogy személye ügyekkel vegye igénybe a Ház becses idejét. Majd lesz alkalmunk Gálnak választani máskor, azért a szótól eláll. (Helyeslés.)

(Makkai beszélt.)

Következett a napirend. Az indemnitás tárgyalása.

Makkai Zsigmond: (Halljuk! Halljuk!) Az indemnitást nem fogadja el, mert érzi, hogy a szegény, nyomoruságos nép bajai és jajjait nem hallgatjuk meg. Valahányszor az adót emelik, mindig vándorbotot fog a nép. (Helyeslés a szélbalon.) A nép szegény, mégis cifra palotát építenek pénzből. Pedig minek a cifra hámb, ha nincsen ló. (Eléuk derűtség, tetzés.)

Makkai (sokáig hallgat.) Felkiáltások jobbról: Halljuk!

Makkay: Annyira felizgatta a szászok viselkedése, hogy nem tud beszélni. (Tetszés.) Különben úgy elmondta volna beszédét, mint a miatyánkot! (Tetszés) A póttartalékosok behívásával a civilista emelésével csak emelik a nép terhét. Minek a civilista, ha nincs itt a magyar király és nincs udvartartás? Miért nem veszi a kormány a hóna alá a magyar népet. A miniszterelnök sokat ígér, de keveset tesz. Szól most a nemzeti kérdéstről. O a backamadarasi olvasókör pártoló tagja. (Eléuk derűtség. — Miért nem alapító tagja?) Egyszer kiküldték őt egy szász községbe bort vásárolni. A gazdánál német újságot látott, s kérdezte: minek az a sok német újság? Azt felelte a szász, hogy ők szász kormányt, szász alkotmányt akarnak. (Mozgás.) Nem kell a szásznak, oláhnak magyar iskola. Mert a szász megmarad szásznak, a zsidó zsidónak, az oláh oláhnak. A kutyából nem lesz szalonna. (Zajos derűtség.) Az indemnitást nem fogadja el.

Szünet után,

Szatmári Mór beszél az indemnitás ellen. A kormány eleni bizalmatlanságot a teheremelés és a gazdasági önállóság mellőzésével indokolja. Utal a nemzetiségi képviselők viselkedésére. Azelőtt soha sem mertek így beszélni. És csak a mostani kormány alatt jöttek be a Házba.

Szell miniszterelnök: Még rosszabbak voltak, mint a mostaniak.

Szatmári Mór: A közel multról beszél. A magyar nemzet elleni merényletnek tartja a szász viselkedését, magatartását. Megrágalmaznak bennünket a külföldön és aztán ide mernek jönni a magyar képviselőházba.

Végül utalva Szell Kálmán szabadelvűségére, csodálkozásának ad kifejezést, hogy

— Ne siessen, bácsi! Féluton kend gyűjön elém, félutig én is elmegyek. Ha veszték is rajta: legyen huszonöt pengő! ... Itt a kezem, bácsi, csapjon bele.

És János belecsapott. Aztán kifizette a huszonöt forintot s átvette a hegymászó, puttonyos szamarat.

Nagy, boldog megnyugvás derült a lelkére, mikor a szamarat úgy vezette tovább, mint a maga jószágát.

Sietett egyéb apró megbízásaival, hogy mielőbb hazaérhessen a szamarával.

A városon kívül fel is ült a füles farára, a két puttony mögé s oly vigan vágatott hazafelé, mintha semmi baja sem lehetne többé a világon.

Csak, mikor a szamar egyszer ledobta s megütötte kissé a fejét, akkor ijedt meg a gondolatra: hát az ügyvéd? hát a házassági ügy?

— Tyűh, teringgettét, hisz a nagyságos ur arra adta azt a huszonöt pengőt, nem pedig vízfordó számarra!

Szükségbe, kislélekűn, csak csendesen poroszkált már tovább. Már látszott a domb az égő napfényben és oldalán vánszorgott fölfelé egy puttonyos kis nő alak. Az a szegény Borcsa!

Mi lesz most?

Végre is konok elszántság lepte meg Jánost. Ráhuzott a csacsira s száguldott haza.

— Da, az áldóját, akár mi lesz is, ez a szamar volt a sürgősebb!

megtűri pártjában a szabadelvűség elalkuvását. Végül a dinasztia érdekeit fejtegeti.

Nagy Sándor (közbeszól): Szófecsérlés!

Szatmári tiltakozik a gyanúsítás ellen.

Nagy Sándor: Ne leckéztessen!

A vitát kolnap folytatják.

Mattasich Géza Koburg Lujzánál.

(Nyilatkozat a cáfolatra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5

Megírtuk tegnap *Mattasich* Géza és *Koburg* Lujza hercegnő találkozásának történetét, melyet maga *Mattasich* mondott el egy eziránt kérdezősködő újságírónak.

Ezt a találkozót cáfolni igyekeznek a *Wiener Allgemeine Zeitung*. A cáfolat szerint a hercegasszony ridegen visszautasította *Mattasich*ot, mikor az közeledni próbált hozzá.

„A hercegnő — írja a bécsi lap, — nagyon megörült, mikor helyes viselkedésének jutalmául több apró ajándékot kapott, ezek között egy szubonyt, amelynek látására a hercegnőn gyermekies öröm vett erőt.”

Eszerint tehát örültek mondja még mindig az udvar lapja *Koburg* Lujzát.

Egy hírlapíró tegnap este a *Wiener Allgemeine Zeitung* cikkével fölkereste *Mattasich* Gézát, a ki a legnagyobb felindulás és fölháborodás közepette a következő nyilatkozatot tette:

— Ennek a cikknek az egész tendenciája és csoportosítása nem felel meg a valóságnak és tiltakozom a rejtett értelme ellen, mintha én hazugul kérkedném a fenséges asszony változatlan kegyelmével. Hazugság, mintha én nélkül közeledtem volna a fenséges asszonyhoz, *Gebauer* kisasszony adta a jelet, aki nekem közvetlenül aztán, mikor a dombra fölértünk, ezt mondta:

— A hercegasszony annyira fölindult, amióta őnt tegnap látta, hogy megnyugtatóra nem tudok más utat, minthogy ebbe a találkozásba beleegyezzem. De kérem, ne gondoljon semmi szöktetésre, egyáltalán sem mire, ami a hercegasszonynak ártana.

Erre én azt feleltem: Öszinteségemért őszinteséget kérek. Biztosítom, hogy az ön tudta nélkül semmit se fogok kezdeményezni.

A fenséges asszony mély megindultsággal ezalatt oda dült egy fatörzsre és hosszabb szünet után ez volt az első szava:

— Mégis csak van Isten! — És zokogott. Majd *Gebauer* kisasszonyhoz fordulva így szólt:

— Ugy-e, mindig mondtam neked, hogy legelőször biciklin fogom látni!

Sült hazugság tehát, hogy a találkozás a fenséges asszonyra nem lett volna hatással. Szükségük van erre a hazugságra, hogy a boldogtalan hölgyet apatikus örültek tüntessék fel. Éppen olyan hazugság, hogy ajánkoztam volna szöktetésre, és hogy a válasz elutasító lett volna.

A fenséges asszony helyzetét nyugodtan tűri, de nem nyugszik bele. Szórol szóra ezt mondta:

— Bár csak elérhetném a válást! Ismét folyamodni fogok a főmarsalli hivatalhoz, mint már többször, hogy a szabadságomat visszanyerjem.

Tehát csupán törvényes utakról és módokról volt szó, — egy pillanatig sem illegális szöktetésről.

A sugalmazott cikk tendenciája világos: A hercegasszonyt (világos ellentmondással) majd apatikusnak, majd fölindultnak mondja a látogatás következtében, csak hogy örültek tüntesse fel. Engem, mint toladó és kéretlen

hencegőt állítanak oda, aki a találkozást kezdeményezte.

Ez sem igaz, *Gebauer* toladásom áldozataként szerepel, pedig ő kezdeményezte a találkozásunkat. A fenséges asszony beszélgetésünk közben még azt mondta:

— Sokkal korrektebb férfinak ismerem *Mattasich*ot, mintsem engedelem nélkül közeledni merészkedett volna!

TÁVIRATOK.

A német vámtarifa.

Berlin, dec. 5. A *Tagesszeitung* jelenti: A német mezőgazdasági tanács a helyzet beható megvitatása után december 1-én arra a megállapodásra jutott, hogy a vámtarifára vonatkozó eredeti indítványában benne van mindaz, amit a mezőgazdaság érdeke megkövetel s a más érdekek károsítása nélkül lehetséges. Sajnálja ennél fogva a gabonavámok alacsony megkötését, az állatvámok megkötésének feladását és az iparvámoknak tulságosan magas tételekben való megállapítását, de elismeri, hogy *Kardorff* indítványa lényeges javulást jelent a mezőgazdaságra nézve. Nem is szólva a szociáldemokrata obstrukció esetleges győzelmének nagy politikai veszedelméről, gazdasági szempontból is nagy baj volna a vámtarifa meghiusulása, annál is inkább, mert ez esetben a mostani, a mezőgazdaságra káros kereskedelmi szerződések tovább is érvényben maradnának.

Tizennégy ember tűzhalála.

Chicago, dec. 5. Most már konstataáltak, hogy a *Lincoln*-szálló égése alkalmával 14 ember lelte halálát. A többi halottnak vélt embernél csak mérges gázok behelése következtében támadt ájulást konstataáltak.

Ratiu meghalt.

(A románok politikai vezére.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 5.

A magyar állam egyik legnagyobb ellenége, a hírhedt memorandum pör főszereplője, *Ratiu* János dr. ügyvéd tegnap este Nagy-Szebenben 75 éves korában meghalt.

Ratiu János dr. hírhedt magyarellenes izgatónak volt s mint ilyen elnöke volt a román nemzeti komiténak, melyet államellenes tendenciái miatt feloszlattak. A memorandum pörből kifolyólag, mint fővádlottat egy évi és három havi államfogházra ítélték.

A sokat emlegetett ember életrajza adataiból a következőket adjuk:

Ratiu Tordán született görög katolikus vallásu ügyvéd.

A memorandum-pör alkalmával, mikor az esküdtbíró előtt *Szentkereszthy* Zsigmond br. elnök ki akarta hallgatni, *Ratiu* erélyes hangon követelte, hogy őt román nyelven hallgassák ki. Az elnök ezt megtagadta, mire *Ratiu* szenvedélyes indokolásba akart bocsátkozni. Az elnök azonban figyelmeztette, hogy ha *Ratiu* továbbra is készakarva nyujtani akarja a tárgyalást, törvényadta jogához fog nyulni.

Ratiu erre elfovert egy magával hozott törvénygyűjteményt s abból felolvasta a nemzetiségekről szóló törvénycikk egy szakaszát, hivatkozva arra a jogára, hogy vele oláh nyelven tárgyaljanak.

A törvényszék erre nem a nemzetiségi törvényre, hanem a perrendtartásra való tekintettel annyiban helyt adott *Ratiu* kérésének, hogy tolmács utján hallgattatta ki.

Mig benn a vádiottak akadékoskodtak,

addig künn egy fanatizált néptömeg tüntetett az izgatok mellett.

A védők kijelentették, hogy a vádlottak a román nép intelligenciája. Ulyan emberek voltak itt Ratiu társai, kikről a paraszt nép között legendákat terjesztenek. Egy Ratiu, egy Koroján misztikus alak volt a paraszt nép előtt s a vakbuzgó tanítók értettek ahhoz, hogy csodás színben tüntessék fel őket. Megtanították a paraszt népet, hogy Ratiu képét magánál hordja és elrejtse, ha magyar embert lát.

Különösen Ratiu volt az, kinek fölénye és méltósága csorbát nem szenvedhetett. A hatalmas alakú, összenőtt szemöldökű erőteljes ember olyan egyenesen járt s oly magasan hordta a fejét, mintha csakugyan egy nép gondja lett volna reá bízva.

Az oláh népnek informál az — ur. Nyers, zord fő kell neki és erős kéz. Ratiunak hideg, arca volt, mindig ünnepélyes, soha egy derült vonást nem lehetett rajta felfedezni. Az öt ünneplő népre csak félszemmel nézett, mintha nem volna megelégedve a tüntetéssel és többet várna.

A kolozsvári memorandum-pör miatti tüntetéskor történt, hogy mintegy 300 emberből álló oláh tömeg két fegyvertelen rendőr elől oly futásnak eredt, hogy majd elhullott.

Ratiu közelében egy félig kaputos forma ember állott. Vitéz népének bátorsága kellemetlenül hatott erre, aki hizelegni akart a „fejedelem”-nek. Meg is állott és némi reszketéssel ezt mondta:

— Aki bátor, az nem szabad, csak a gyáva fél.

De ezzel aztán el is tünt a Ratiu háta mögött.

Ebben a pillanatban lehetett Ratiu arcán egy gyöngye mosolyt észrevenni, de ez is inkább a szomorkodás kifejezése volt.

A hirhedt memorandumot a saját gyermekének tartotta Ratiu. A felelősséget egyesegyedül ő akarta elvállalni, talán azért, hogy az ebből folyó martíromság is egyesegyedül reá szálljon át. Azt azonban tagadta, hogy e terjesztésben részt vett volna. Ő fenn járt a királynál és ott a memorandum egy példányát a kabinet irodában deponálta.

Később, mikor már látták, hogy a tüntetések el-elmaradnak mellőlük, kezdett mosolyodni Ratiu is. Nem beszélt oly önértzetesen s különösen a terjesztésről nem akart tudni.

Ratiu is, Lukáciu is minden felelősséget a terjesztésért *Brote* Jenőre, a nagyszabeni nyomda-főnökre akartak tolni.

A bíróság azonban a többi vádlott vallomásai alapján Ratiut bűnösnek találta és e miatt egy évi és három havi államfogházra ítélte. Ezóta Ratiu még nagyobb martír lett. Mig azonban a szegedi államfogház lakója volt, őt is elfelejtették s mikor kijött, látta, hogy ő már nem az a híres ember, aki volt.

Azután nagyon csöndes emberré lett.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Figaro házassága, vigjáték. (Párisban berlet.)

Vasárnap: Délután: Dráma a tenger fenekén, színmű. Este: Bjjel az erdőn, népszínmű. (Párisberlet)

* *Rózsa Lili* drámában. A szombaton színi kerülő *Figaró lakodalmá* nak érdekessége, hogy az egyik főszerepet *Rózsa Lili* játsza, ki operett-szubrett letére ez alkalommal drámai műfajban lép fel. A mulatságos vigjátéknak kedves szerepe Cherubin, az örökké lángoló apród, aki a szubrett-prímadonna alakításában olyan különlegesség, mely bizonyára vonzó erő-

vel bír a közönségre. A címszerepet *Zilahy Gyula* játsza, *Almaviva* gróf *Ternyei* lesz, a grófné *Gazdy* Aranka, *Figaró* párja *Szabó* Irma, *Bartolo Békés* Gyula, *Bazilio* pedig *Füredi*. A szereposztás után itélve, élvezetes előadásban fog menni Beaumarchais klasszikus vigjátéka.

* *Barna Izsó levele*. A Casanova szerzője megígérte, hogy a Casanova mai előadására lejő Aradra *Faragó* Jenővel együtt. *Zilahy* igazgató ma a következő levelet kapta:

Kedves barátom!

A legnagyobb sajnálatomra ma nem lehetek Aradra. *Hegyi* Aranka a Hektor kisasszony premiérjét lemondta, így nagyon bizonytalan a repertoire, mert csak a Casanova áll és így ha baj van, csak azt adhatjuk. *Faragó* pedig nagyon beteg. Lesz még alkalom ezen a héten, vagy hónapban, akkor tudósítlak és azt hiszem, akkor sem lesz késő.

Üdvözöl barátod.

Barna.

* *Chopin prelude-je*, írta *Tolosztoi*. E cím alatt egy rendkívül érdekes, és csinosan kiállított jelent meg Kolozsvárott *Stein* János kiadásában. Nagy érdeklődéssel olvashatják ezt a tanulmányt munkát azok, a kik Tolosztoi írói zsenijében gyönyörködni szeretnek. A mű a fentemlített kiadónál rendelhető meg.

Történetek az akasztás körül.

(Friedrich utolsó percel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5

Sirva, nyögve érkezett meg a síralomházba kedden a halálraitóit *Friedrich* Ferenc. Mind a két karját a szemére szoritotta, a mikor pillantása a fehér terítővel bevont asztalon lobogó két gyertyára esett.

— Borzasztó . . . borzasztó, — motyogta — mint egy koporsó . . .

De csakhamar megbarátkozott a szokatlan milióval; inkább gépiesen, mint kíváncsian fogta az ujjai közé az ágyterítőt és tolta arrébb a feszületet. Majd a zsebkendőjével letörölte a könyveket az arcáról és odafordult az egyik csendőrhöz:

— Mondják meg az ügyész urnak, hogy cigarettázni akarok.

Sebes lábu szolgák vitték meg a hirt az ügyésznek.

— Nem lehet — mondja az ügyész — a szabályok tiltják. Hanem nem kíván-e látni valakit? Most szabad.

— Nem, cigaretta akarok.

— Az anyját, a gyermekét, a kedvesét?

— Nem, most csak cigaretta kell.

— Ez pedig lehetetlen.

— Ugy — fakad ki végre a halálra ítélte

— hát Pap Béliának miért adtak még trabukoszivart is? Ő nagyobb ur volt, mint én? Nem éppen olyan kötéllel akasztották őt fel, mint engemet fognak?

. . . Az ügyész kivett a zsebéből harminc fillért és hozatott tiz hölgycigaretta.

Délutáni három óra volt. Egy szellősen öltözött cselédforma leány, a fején babos kendő, a karján csikos pólyába burkolt csecsemő, nesztelen lépésekkel besietett a fogház udvarára. Rögtön bebocsátották a nyolcasba.

— Frida!

— Feri!

És *Hörr* Frida, a gyilkos kedvese meg *Friedrich* néztek egymásra hangtalanul, mig egy kis kövér kar utat tört magának a puba pólyából és vígan hadonázott a levegőben. A férfi lehajolt, hogy megcsókolja a csöpp kezét, de ugyanabban a pillanatban — véletlenségből vagy akaratból — a leány megfordult és *Friedrich* nem tudta megcsókolni a csöpp kezét. Erkölcsei prédikációba fogott tehát:

— Légy jó anyja és ne mond meg neki, hogy én valaha téged szerettelek stb.

. . . Egynegyed óra múlva *Hörr* Frida a sarki kofánál gesztenyét vásárolt.

— Csak négyet ad két krajcárért?

— Annyit lelkem, annyit. Sose adtam többet!

* *Két kötél*. Az egyik ma reggel a nyaka köré feszült *Friedrich* Ferencnek; a másikat hónapokon keresztül rejtegette a kebelében.

— Itt tartogattam mindig — magyarázza a gyóntatójának — de mégsem tudtam magam elszánni, hogy öngyilkosságot kövessek el. Csak egy vétekkal több lenne a rovásomon, mig meghalni így is, úgy is meg kell halni.

* A fogházakban minden katonapontossággal történik. Etkezés, séta, szobesöpítés, kályhába való begyújtás meghatározott időben folyik le és ettől nincsen eltérés. Tegnap reggel egy órával hamarabb fűtöttek be a *Friedrich* cellájában. A rab fölugrik az ágyban.

— Mi csinál maga?

— Hát befűtök.

— De hiszen még nincsen itt az ideje?

— A parancs: parancs.

Friedrich megkapaszkodott az ágy fejében és reszketni kezdett. Tudott mindent . . .

* *A hóhér elégedetlen volt*: „Örömmel jöttem — mondotta *Bali Mihály* — Erdély kincses városába. Már rég szerettem volna látni, most teljesült a vágyam. És mit kellett tapasztálnom? Nem akartak egy szobát kiadni. Miért? Mert a törvényt végrehajtom. Ezt a szégyent semmi sem fogja lemosni Kolozsvárról. Még sem nézem ezt a várost, még a *Matyás-szobrot* sem. Mihelyt elmegyek innen, egész Kolozsvárt elöntheti a víz“.

Szólt a hóhér, miközben kibontotta az elemzős csomagot és a vajás pogácsák között gyors pusztítást vitt véghez.

Letartóztatott házasság-szédelgő.

(Tóthfalussy Endre bűnlajstroma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Tóthfalussy Endrét, az országos házasság-szédelgőt, aki a legutóbbi időben hosszabb ideig Aradon élt és működött, a budapesti rendőrség letartóztatta. A nagystílű szélhámos ügyében most széleskörű vizsgálat folyik a budapesti rendőrségnél. Ennek a vizsgálatnak során bizonyára rendre kiderül *Tóthfalussy* aradi praxsisa, amelyet most még bizonyos homály föd.

A budapesti főkapitányságon panaszt tettek *Rónay* Tivadar, állítólag nyugalmazott bányagépész ellen, a ki nagyszabású házasság-szédelgést követelt el. Rónayt sikerült kinyomozni. Kiderítették, hogy álnevet használt, a valódi neve *Korzinek* Tivadar és felső-hidegkuti születésű, ötvenesztendős mechanikus.

A tisztes nyugdíjas *Rónay* Tivadar s *Korzinek* Tivadar egy és ugyanaz az ember a főt említett *Tóthfalussy* Endrével, akinek még vagy nyolc álneve volt. Rendkívül viharos multu ember. Banne van a titkos fekete-könyvben, a budapesti államrendőrségnél nyilvántartott rovvott előéletű egyének névjegyzékében. Nem egy város, sőt ország börtönét ismeri közvetlen tapasztalásból. Mint utóbb kiderült, ő a tettese a következő érdekes bűnesetnek is.

B. L. jásznagykunszolgalmegyei földbirtokoshoz, akinek *Mezőtur* közelében van értékes birtoka, beállított egy uriember. Az idegen *Stoics* Tózó ügynöknek mutatta be magát s egy, a főváros közelében lévő földbirtokot ki-

nált megvételre. R. nek semmi kedve nem volt birtokot vásárolni s ezért az ügynök eredménytelenül távozott. Egy héttel később az ügynök újra megjelent a birtokosnál s olyan kedvező ajánlatot tett, hogy R. L. mégis meggondolta a dolgot s elhatározta, hogy a kínált birtokot megveszi.

Néhány nappal ezután elegáns högy állított be a földbirtokos házába s mint Stoics Tózó rokona mutatta be magát. Arra kérte R. L.-t, hogy menjen vele azonnal a mezőúri állomásra. Ott Varja Stoics Tózó, akivel együtt lemennek Szegedre, ahol előbb érkekeznek az eladandó birtok tulajdonosával s aztán visszautaznak a fővárosba, hogy a birtokot megnézzék. R. L. rögtön csomagolt, aztán kiment a vonatra. Tényleg várt rá Stoics Tózó, aki először kínálta a birtokot eladásra. A legközelebbi vonattal Szegedre utaztak s elmentek a Tíza szőlőbe, ahol az eladandó birtok tulajdonosával találkozni kellett. Körülbelül felórát várazkodtak a kávéházban, amikor egy elegánsan öltözött férfi közeledett feléjük.

Az ügynök ezekkel a szavakkal mutatta be R. L. nek:

— Van szerencsém bemutatni Stoikovics András urat, az eladandó gyönyörű birtok gazdáját.

A kölcsönös üdvözlések után a birtok ára került szóba s előlőt hamarosan meg is egyeztek. Harminchatezer koronában állapodtak meg s ezt az összeget két részletben kellett volna kifizetni, ha a földbirtok megtetszik. Az előnyös vásárra gazdag áldomást ittak egy szegedi vendéglőben, azután mind a négyen felutaztak a fővárosba. Ideérkezve, este elmentek egy József körüti kávéházba. Stoikovics András egymásután rendelte a pezsgőt, később asztalukhoz ült a kávé is, a fizetőpincér, Csirba Ábrahám pedig odaültette Barabás Anna kassziros leányt is, hogy hangulatot csináljon. Később cigány is került elő, akinek R. L. egymásután nyomta markába a bankókat s így a mulatság a legjobb hangulatban folyt éjfélig. Ekkor felállott Stoikovics, az eladandó birtok tulajdonosa s így szólt R. L. hez:

— Látom, önnél sok pénz van; itt pedig sok a zsebtolvaj, könnyen meglophatják.

R. L. már nagyon mámoros volt; a kassziros nő is biztatta, csak adja át Stoikovicsnak a pénzt, mert különben meglophatják, úgy, hogy R. L. elővette penzestárcáját, amelyben kilenc ezer forint volt s átadta Stoikovics Andrásnak, hogy megőrizze. A cigány tovább húzta, a kassziros leány szerelmesen mosolygott s így R. L. észre sem vette, hogy Stoikovics András elment a társaságból, a gondjaira bízott pénzzel együtt. Nem is tért vissza. R. L. csak akkor észdott fel, amikor a kávé s a vállára tette kezét s figyelmeztette, hogy itt a záróra s jó lesz a számlát kiegyenlíteni. R. L. a zsebébe nyúlt; de akkor jutott eszébe, hogy a tárcát átadta Stoikovicsnak, akinek azonban adig nyoma veszett. Ilyen módon csaltak ki R. L. től kilencezer forintot. A rászédett ember nemcsak Stoikovics, hanem a társai, a kávé s alkalmaszotjai ellen is megtette a följelentést.

A kávésról nem lehetett bebizonyítani, hogy bűnös, s úgy látszik, tényleg csak a jó vendéget becsülte meg R. L. ben, amikor az asztalához ült. Kétségtelenül csak Stoikovicsról állapították meg, hogy bűnös. Őt azonban nem találták, — míg végre most elfogták Korzinek Tivadar személyében.

A vizsgálat során kidrűlt, hogy Korzinek bankóhamisításért Budapesten öt esztendőre, Horvátországban hét évre, azonkívül magánokirathamisításért Nagykanizsán nyolc hónapra volt elítélve. A pestvidéki törvényszéken most folyik ellene a vizsgálat kettősházasság miatt. Korzinek ugyanis 1878-ban Ogulinban nősült először, azután elhagyta a feleséget, másodsor is megnősült 1897-ben Soroksáron.

Bár két felesége volt már, Korzinek apróhirdetéseket tett közzé a lapokban; többnyire mint nyugdíjas államhivatalnok szerepelt s némi hozományjal menyasszonyt keresett. Azonkívül mint gazdag fiatal asszony férjét keresett. E minőségében elkövetett csalásairól már írtunk. Az „államhivatalnok” hirdetésére a többi között egy kolozsvári szobaleány s két budapesti szakácsnő ajánkozott. Ezeknek mint nőtelen ember személyesen mutatkozott be és két leánytól nyolcszáz-nyolcszáz, egytől pedig

háromszáz koronát esalt ki, azt igérvén, hogy feleségül veszi. E manipulációját rendszerint Kovács Lajos és Rónay Tivadar néven szerepelt. A becsapott k följelentésére aztán a budapesti rendőrség letartoztatta.

A mint egy távirat jelenti, ma a letartoztatott Korzinek Tivadarról kidrűlt, hogy volt báró és utász kapitány. Első felesége egy igen előkelő horvát csaladból származik, második felesége pedig egy szövőgyáros leánya. A szédelgőt 1871-ben fosztották meg bárói és tiszti rangjától, amikor okirathamisításért 11 évre ítélték.

Párbajban agyonlőtt ügyvéd.

(Nagyszombati szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 5.

Alakulnak itt is, ott is a párbajjelenes ligák. Többnyire ott van a legalkalmasabb talajuk, a hol egy-egy végzetes kimenettelű párbaj hatása alatt állanak az emberek. S mintha a sors attól tartana, hogy az ilyen párbajok emlékének elenyészésével lelohadjon a lelkesedés, a mely a ligákat életre keltette: újabb és újabb halálos párbajok adnak igazat a középkori előítelek ellen küzdők mozgalmának.

A párbaj legújabb áldozata Nagyszombatban fekszik kiterítve s az emberek megdöbbenve állják körül véres ravatalát. A halott egy ügyvéd, előkelő családtagja. Maga az eset szerfölött hasonlít a nagyváradihoz, a hol Pally ügyvéd egy pör miatt párbajt vívott s abban életveszélyesen megsebesült. Pally még föl sem gyógyult, és már újabb áldozata van a párbajmániának, a ki egyben még valaminek az áldozata: a hivatásának.

Nagyszombatról táviratozzák, hogy ott Sieder György magánzó ma pisztolypárbajt vívott Ernuszt Géza ügyvéddel, Ernuszt Kelemen főrendiházi tag unokaöccsével. A párbaj egy pörnek volt a következménye, a melyben Ernuszt Sieder ellenfelét képviselte. A pör miatt Sieder és Ernuszt összeszólkoztak, miközben kölcsönösen megsértették egymást.

A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, a mely ma folyt le. A párbajban Sieder golyója halálosan találta Ernuszt Gézát, aki pár óra múlva kiszivedett.

A párbaj az egész városban óriási izgatottságot keltett. Ernuszt tekintélyes, becsületben álló ügyvéd volt, s Nagyszombat egyik legelőkelőbb családjának tagja.

MULATSÁGOK.

(=) A székely otthon estélye. Holnap este kitűnő élvezetekben lesz részük azoknak, akik elmennek meglátogatni a székely otthon matinéjét, melyet a Vass szálloda éttermében fognak megtartani. Az estély műsora c-upa kitűnő programmpontokból van összeállítva. Az aradi színház legkiválóbb erői vállalkoztak, hogy az estélynek előkelő nivóját emeljék. Olyan erők, mint Ternyei Lajos, B-Szabó József, Sarkadi Aladár, Marházy Miklós fogják bemutatni sokodalu tehetségüket. Az egyik mint lyrai szerelmes, a másik mint humorista s a harmadik ismét mint énekes színesz. Szóval érdekes, mutatós és szórakoztató lesz a székely otthon estélye s ha hozzávesszük még, hogy a tiszta jóvedelem a Kossuth szobor céljaira fordítatik, valószínűnek tartjuk, hogy nagyszámú hallgató-ág fog összegyűlni. A matinét tánc követi. Belepti díj egy korona.

(=) Az atléták Mikulás-estélye. Holnap este kedélyes estélyük lesz az aradi atlétikai klub tagjainak. A klub ugyanis a klubhelyiségben vidám Mikulás-estélyt rendez, melyen igen olcsó áron óz- és nyulpecsenyét fognak kiszolgáltatni. Az estély este 8 órakor kezdődik.

Vashid, avagy fahid?

(A kereskedelmi miniszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Amint ismeretes, e hó 10-ikére van kitűzve a tárgyalás, amelyen a város, a megye és a pénzügyminiszter kiküldöttel a vashid építéséről tárgyalni fognak.

A miatt pedig mindenki ezen tárgyalás lefolyásától várja, hogy a vashid ügye végre csakugyan a megvalósuláshoz vezető mederbe jut, olyan intézkedésről veszünk hírt, amely kétséges-e teszi, hogy a kormány csakugyan komolyan foglalkozik a vashid tervének a közel jövőben való megvalósításával.

A mint értesülünk, a kereskedelmi miniszter utatitotta az aradi államépítészeti hivatalt, hogy terveket készítsen az aradi Maros-hídnak tatarozására nézve. Az államépítészeti hivatal el is készítette a terveket, amelyek szerint a mostani fahid tatarozása 60,000 koronába kerülne. A terveket már föl is terjesztette a miniszterhez.

A miniszternek ez az intézkedése, ha a 10-én tartandó tárgyalással egybevetjük, kétféle jelenthet. Vagy az lehetséges, hogy a kormány, mielőtt a vashid tervéhez komolyan hozzáfogna, konstataálni kívánja, hogy a tatarozás csakugyan oly nagy összeget igényel, a mennyit már nem érdemes abba fektetni. Ha így van, akkor a kormány csakugyan nyugodtan hozzáfoghat a vashid építéséhez. Hatvanezer koronát a rozzant fahid tatarozására fordítani, ami ugyancsak egy két évre biztosítja a hid szilárd fennállását, megbocsáthatatlan könnyelműség. A másik alternatíva pedig, hogy a kormány a közeli években csakugyan nem akarja a vashidat megépíttetni, s akkor a tárgyalás csak az ábrándok továbbzövésére alkalmas.

Remélhető, hogy az e hó 10-én tartandó tárgyalás tisztázni fogja a kérdést, hogy a két alternatíva közül melyik a kormány igazi szándéka.

Egy zöldszász tanár sajtópöre.

(A statisztikai hivatal mint panaszos.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 5.

A marosvásárhelyi esküdtszék előtt egy brassói vadász tanár állott, avval vádolva, hogy a statisztikai hivatalt megrágalmazta. Tette ezt azért, hogy a magyar nép számbeli megnövekedését hazug színben föltüntetve, a szászok előtt a magyarokat ellenszenvenné tegye.

A képviselőházban szász-vita folyik. Korodi Lutz és Lindner Gusztáv szász képviselők állanak a porondon s védelmezik a szász irredentizmust. A magyar képviselőház méltó lelkében részesítette a két szász prófét ts ugyanakkor a marosvásárhelyi független bíróság is megérdemelt módon koppantott rá a rágalmazó szász tanár körmére.

Lassel Jenő dr. brassói ág. ev. főgimnáziumi tanár állott a marosvásárhelyi esküdtszék előtt. Lassel tanárnak a magyar királyi központi statisztikai hivatal sérelmére sajtó útján elkövetett nyilvános rágalmazási ügyének tárgyalásával foglalkozott az esküdtbíró.

Lassel tanár a statisztikai hivatalnak a népszámlálás eredményéről kiadott hivatalos jelentését tette bírálata tárgyában. Ebben a kritikában, melyet egy brassói szász lapban tett

közzé, azt írta, hogy a statisztikai hivatal *mes- terségesen előidézett számokkal* a tényleges viszonyokról hamis képet adott.

Az elnök kérdésére Lassel előadta, hogy nem érzi magát bűnösnek s kijelenti, hogy *ám- bár joga volna német anyanyelvét használni* . . .

Elnök (közbeszól): De csak tolmács utján!

Lassel: . . . a tárgyalás gyorsabb lefolyása érdekében magvarul beszél úgy, a hogy tud.

Lassel ezután hosszan és terjedelmesen elmondja a tényállást, s kijelenti, hogy nem akart rágalmazni, sem hazánkat sérteni és e-upán tudományos szempontból bírálta a statisztikát.

A tárgyaláson megjelent *Warga Gyula* miniszteri tanácsos, akit tanuként hallgattak ki.

Késő délután a perbeszédre került a sor. A perbeszéd elhangzása után feltették a kérdéseket, hogy bűnös-e *Lassel* a rágalmazás, vagy csak a becsületsértés vétségében.

Az esküdtek *hétnél több igen* nel megállapították a rágalmazásra nézve a bűnösséget, úgy, hogy a becsületsértés kérdésében nem is kellett határozniok.

A bíróság ezért sajtó utján elkövetett hatóság előtti rágalmazásért *két hónapi fogházra* és 300 korona pénzbüntetésre ítélte. A közvádó az ítéletben megnyugodott, a védő ellenben semmisségi panaszt jelentett be.

Egy nevezetes tagosítás vége.

(Rend és béke Nadabon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Egy régi, sok viszontagsággal járó, nevezetes eseménnyel tarkított tagosítási eljárást fejezett be a napokban *Zubor Gyula* aradi kir. törvényszéki bíró. A tagosítás ügye többször szerepelt a lapokban, s habár nem vezetett oly véres eseményekhez, mint az új szentannai, vagy Hunyad-megyében az alsó-idecsi, de egy ízben nem volt nagyon messze tőle.

A *nadabi* tagosításról van szó. A tagosítási eljárás még tizenöt évvel ezelőtt indult meg, de nehezen haladt előre, mert a nadabi kisbirtokosság egész erejével ellenezte a tagosítást. Több ízben *küldöttség is járt a igazságügyminiszternél*, kérve a tagosítás mellőzését.

Három év előtt kisebb fajta *zendülést* is okozott ez az ügy. Mikor *Zubor Gyula* kir. törvényszéki bíró *Csepreghy Mihály* kíséretében megjelent a helyszínén a szükséges felmérések végett, a nadabiak fenyegető módon kivonultak a földekre és *megakadályozták a tagosítás munkáját*. A nép annyira felizgatott hangulatban volt, hogy a bíró megkeresésére *csendőrök vonultak ki*, s csak ezek láttára csendesült le a tömeg, a mely már-már a tetlegességre készült.

Része van a tagosítás történetében *Missits György*, a nadabi sikkasztó jegyzőnek is, a ki most tölti le börtönbüntetését. A jegyző maga is a tagosítást ellenzőkkel tartott, s azoktól különféle összegű pénzt csalt ki arra, hogy ő majd utána jár a tagosítás megszüntetésének.

Hosszu idő után a kisbirtokosok, miután látták, hogy akadékoskodással nem meunek semmire, és megértették, hogy az nincs ártalmukra, a tagosítás a rendes mederbe jutott, s most azt be is fejezték. E hó 4-én volt az *utolsó bírói aktus* Nadabon, a mely után most már az iratokat átteszik a kasztaszteri hivatalhoz. Mintegy hétezer hold tagosítása lett ezzel befejezve. Legutóbb azért késlekedett a befejezés, mert többen csoportokban kérték legelőrészüik kiadását; ezek kérelmét egyezség utján intézték el.

Matavovszky végrendeletét megtámadják.

(Két rokon az alapítvány ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Megírtuk, hogy *Matavovszky Nándor* dr. az Arad-negyedi közkórháznak volt igazgató főorvosa végrendeletet hagyott hátra, a melyben vagyonaik legnagyobb részére úgy intézkedik, hogy azt Szepesvármegye törvényhatósága *alapítványként* kezelje. Ezen alapítványból első sorban az elhunytnak, valamint testvéreinek családjából származó, jó előmenetelű tanulók, ha pedig a rokonság kihalna, szepesmegyei illetőségű, szegénysorsú tanulók ösztöndíjban részesíttessenek. Rokonainak 6000—8000 frtot hagyott a végrendelező.

A mint a legtöbb közszövekre eső hagyományt, *Matavovszky* végrendeletét is az a sors érte, hogy az örökösök egy része megtámadta, s így elérelathatóan hosszú idei pernek kell eldőlni, a míg az alapítványt a végrendeletben megjelölt célra lehet fordítani, ha ugyan az egész végrendeletet meg nem semmisítik.

Matavovszky Nándor dr. végrendeletét a múlt hó 29-én hirdettek ki az örökösök előtt, *Bonts Dime* aradi kir. közjegyző irodájában.

Az örökösök nagyobb része a végrendelet intézkedéseiben megnyugodott, két rokon azonban *Matavovszky Árpád* diósgyőri főerdész és *Bertóthy János* siroakai (Sárosm.) lakos kijelentették, hogy a végrendeletet megtámadják, annak megsemmisítését és törvényes örökösödési eljárást elrendelését kérik.

A kir. közjegyző a hagyatéki tárgyalásról fővett jegyzőkönyvet a többi adatokkal együtt áttette az aradi kir. járásbíróhoz, a mely a két rokont a végrendelettel szemben perre fogja utasítani. A perben az aradi kir. törvényszék dönt.

Hogy mily alapon támadják meg az elégtelen rokonok a végrendeletet nem tudni, hir szerint arra fognak hivatkozni, hogy *Matavovszky* a végrendelezés idejében *nem volt ereje teljes birtokában*.

Ezenkívül valószínűleg még egy pár éri a végrendeletet. Az elhunyt egyik testvére nincsen névleg felsorolva azok között, a kiknek gyermekei, illetve utódai igényt tarthatnak az alapítvány ösztöndíjainak elnyerésére. Ez a rokon most per utján lesz kénytelen ezen jogot érvényesíteni, miután a végrendelet általánoságban az összes testvérekről beszél, de később, a névszerint való felsorolásnál egyet kihagyott.

HIREK

Amikor a törvény öl.

Arad, december 5.

A kolozsvári törvényszék elnöke távol maradt az akasztástól. A bíró, aki kimondta a gyilkos fejére a halált, nem akarta látni mikor szavának engedelmességeknek.

Bölcsesség ennek az embernek az eljárása. Érdemes feljegyezni Olyasvalami ez a távolmaradással tündöklés, mintha azt mondaná: „Ha kimondtam is, végrehajlását látni nem akartam.”

Aminthogy nem is kellett volna végbevinni.

Nagy bűnös volt, igaz. Elvetemedett volt, igaz. De husból és vérből való volt. Éppen olyanból, mint a kik felakasztották. Meg mint akik elítélték. A husát, a vért ezért nem volt szabad kívánni. A bűneért lakoljon, meg kell őt fosztani minden jótól, ami a mienk, de nem az életétől, mert az nem a mienk.

A törvény szépen körülírja: a gyilkosságot az követi el, aki embert előre megfontolt szándékkal megöl . . . és egy pár lappal büntetésül rójjá, paragrafusokba szedi, hegyen kell a bűnös embert — miután okos bírák előre megfontolták az ügyét — kötél által „szertartással” (micsoda előre megfontolt elhatározás) kivégezni!

Nagy juristák, politikusok és minden rendű tudósok könyvtárt irtak össze a halálbüntetés ellen És mégis megvan. Nem azért kell pedig eltörölni, mert helyrehozhatatlan, javítást kizáró büntetés (a kriminálpolitikusok érvei), hanem azért, mert ölni: nem büntetés, hanem bűn!

Egyik ember a másik emberi mivoltát ne semmisítse meg a törvény akaratából. Ha annyi rejtélyes, megfejthetetlen jelenség van emberi gyarló értelmünk előtt, a nagy ismeretlen sé foglaljuk büntető kodexbe. Hátha nem is büntetünk vele?

Az a száz ember, aki kíváncsian tágra nyitott szemmel nézte, amint a kivégzett ember szeme megtörtött, egy se gondolt arra, hogy ami itt végbe megy, holt törvénybetűk életnélküli akarata és még sem egyéb, mint ölés, melynek számára büntetlenséget biztosít a jog. A jog, a mely el eszi az egyiknek életét, de másikat nem adhatja vissza. Hiányzik a számla kiegyenlítése, hiszen a büntetéssel helyre kell állítani a jogrendet. Hát helyre állott?

A törvényszéki elnöknek igaza volt, hogy nem akarta látni a kivégzést. Bölcs ember ő; de a törvény — törvény . . .

Leleplezett egészségügyi kihágás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Nagyszabásu egészségügyi kihágással foglalkozik most az aradi rendőrség, mint elsőfokú egészségügyi hatóság. Nagy és veszedelmes egészségügyi ártalom elhárításáról van szó, melyet a rendőrség kellő szigorral folytat.

A *Werner* és *Kohut* cégnek a Hajó-utca 1. szám alatt, a volt keményítő gyárban raktára van, száraz bőrök beraktározására.

A hatóság ma ott váratlan vizsgálatot tartott s furcsa felfedezést tett. Nem talált száraz bőröket, hanem több, mint ezerkétszáz darab nedves, véres állatbőr: marha, juh, nyul és egyéb bőröket. A bőrök mellett és a földön pedig büzt terjesztő huscfaatok heverték.

A bőröket azért raktározták el, hogy kiszáradjanak, s aztán eladják. A napokban vásznakkal letakart kocson szállításra a bőröket a volt keményítő-gyárba.

A rendőrség, miután nyers bőröket a város területén elraktározni és szárítani nem szabad, a cég főnökeit *Werner* Károlyt és *Kohut* Jakabot megidézte. Mindketten beismerték, hogy szabályellenesen jártak el, mire a rendőrség határozatilag kimondta, hogy a bőröket huszonnégy óra alatt ki kell szállítani a város területéről, s ha ezt elmulasztják, a rendőrség az ő költségükön teszi. Ez a határozat csak birtokon kívül felelősséget meg tizenöt nap alatt.

Egyben a rendőrség a tulajdonosok ellen megindította nyers bőröknök a város belterületén való elraktározása miatti kihágásért az eljárást.

—Városatya-jelölés az első kerületben.

Az első kerületi *függetlenségi párt* ma este 8 órakor a Magyar Király vendéglőben látogatott értekezletet tartott, melynek során megállapodott arra nézve, hogy kit fog a városi képviselőválasztáson jelölni. A gyűlésen a távollevő *Pollák Vilmos* he-

lyett Müller Károly elnökölt, s megnyitó beszédében arra került az értekezlet, hogy a függetlenségi elvek szemmel tartásával és minden mellék tekintet nélkül ejtsék meg a jelölést. *Benedek* Árpád ezután a függetlenségi párt jelöltjéül *Meisztróvits* Jánost ajánlotta, akit az értekezlet egyhangulag jelöltül elfogadott.

Az első kerületi *szabadelvű párt* végrehajtó bizottsága csak vasárnap fogja megtartani jelölő értekezletét, de előre is bizonyosra vehető, hogy az értekezlet egyhangulag *Schuster* Illés dr. orvos jelöltségében fog megállapodni.

— **Interpelláció a német vámtarifa miatt.** A berlini német birodalmi tanácsban nagy gazdasági forradalom készül, melynek éle Magyarország ellen irányul. Ha a német törvényhozás törvényerőre emeli az önálló vámtarifát fölfogja mondani január elsőjével a kereskedelmi szerződést, mely esetben nekünk is készen kell állanunk a magunk tarifájával. *A függetlenségi párt*, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma este Budapesten ebben az ügyben értekezletet tartott, melyen megbizta *Kossuth* Ferencet, hogy intézzen kérdést Széll Kálmán miniszterelnökhöz az iránt, hogy mit szándékozik tenni az esetben, ha a német kormány új-re fölmondja a szerződést. Interpellációja ki fog terjeszkedni arra is, hogy akormány megfelelően azon további rendelkezésnek, mely szerint a magyar önálló vámtarifának minden eshetőségre készen kell lennie, úgy, hogy azt az országgyűlés a lehető legrövidebb idő alatt letárgyalhassa. Budapesti tudósítónk távirata szerint Széll Kálmán miniszterelnök még a holnapi ülés folyamán fog válaszolni az interpellációra.

— **Csongrád nem tüntet.** *Csongrádról* táviratozzák, hogy az a hír, mintha Csongrádon a múlt vasárnap a csongrádi kerület képviselőküldési jogának felfüggesztése miatt népgyűléseket tartottak volna, *nem felel meg a valóságnak.*

— **Kaas Ivor megbukott.** A hajnali órákban ért véget *Puchó-Ilaván* a választás, amely a néppárt vereségével végződött. Mint egy táviratunk jelenti, *Sipeky* Sándor szabadelvű párti jelöltet választották meg báró *Kaas Ivor* néppárti ellen *21 szótöbbséggel.*

— **A Maros hajózhatóvá tétele** érdekében szerkesztendő memorandumot a szerkesztőbizottság, *Mikes, Orbán* és *Pöppel* mérnökök, már elkészítették és e héten benyújtották Csanád vármegye alispánjához, mint az akció kezdeményezőjéhez. Ezzel a kérdés egy lépéssel előre haladt. A memorandum kiemeli a közlekedési eszközök és különösen a hajózatok gazdasági jelentőségét és áttérve a Marosra, az ország egyik legjelentékenyebb folyójára, kimutatja, hogy annak hajózhatóvá tétele elsőrendű állami feladat. Szeged biztosítása érdekében és más politikai okokból a Marost fönt kezdtek szabályozni, de a tapasztalat beigazolta, hogy az Szegednek sem vált előnyére, a Maros völgyét pedig ezzel elhanyagolták. Forgalmi adatokkal igazolják a szabályozás szükségességét és előnyeit. *Náday* Lajos alispán a memorandumot ismét az érdekeltekből alakított értekezlet elé terjeszti.

— **Egy száz képviselő afférje.** A képviselőház mai ülésén, a mikor *Korodi Lutz*, a zödszász képviselő mentegetőzött a feléje szórt súlyos vádak ellen s azt mondta, hogy ő nem rendes levelezője a külföldi lapoknak, *Kubik Béla* feléje kiabálta:

— *Ugy hazudik, ahogy akar!*

Ezért a közbeszólásért, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Korodi Melzer* Vilmos és *Schmidt* Károly képviselők által provokáltatta

Kubik Bélát, a ki *Sebess* Dénes és *Gál* Sándor képviselőtársait bizta meg az ügy elintézésével. *Kubik Béla* segédei *Korodi* ellen *becsületbiróságot kértek*, a mit az ellenfél segédei elfogadtak.

— **Szegediek küldöttsége a miniszterelnöknél.** Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának egy küldöttsége tisztelgett déli 12 órakor Széll Kálmán miniszterelnöknél a célból, hogy a város érdekében felterjesztett különböző kérvényeket az elintézéshez közelebb juttassa. A küldöttség tagjai *Kállay* Albert szegedi főispán vezetése alatt a következők voltak: *Pálffy* Ferenc kir. tanácsos, polgármester, *László* Gyula kir. tanácsos, nyug. polgármester, *Lóth* Pál főjegyző, *Weiner* Miksa a szegedi kereskedelmi és iparkamara alelnöke. A küldöttséghez Budapestén csatlakoztak *Polczner* Jenő és *Lázár* György Szeged városa országgyűlési képviselői és *Magyar* Gábor a kegyesrendiek provinciálisja. A miniszterelnöki fogadást megelőzőleg a küldöttség tisztelgett Plósz Sándor igazságügyminiszternél, hogy kikérje az igazságügyi kormány támogatását arra nézve, hogy a tervbevelt *javítóintézetet Szegeden létesítsék.* A város kérelmét adatokkal fesszerelt memorandumba foglalta és átnyújtotta az igazságügy miniszternek.

— **Kongresszusi tag-választás.** A béll kerületben *Popa* György dr. aradi szolgabíróvá választották a görög keleti román egyházi kongresszus képviselőjévé.

— **Az aradi nemzeti szövetség.** munkásképző intézménye vasárnap, f. e. december hó 7én, délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola dísztermében tartja negyedik szórakoztató és szakelőadását. Műsor: 1. Szavlat. Előadja: *Cirkál* Gyula. 2. Szakelőadás: Séta a világ körül. Előadja a földrajz és a népismeret köréből. Tartja *Lejtényi* Sándor főgyimnáziumi tanár. Az előadást magyaros képeket scioptikon segítségével vetíti *Matusik* Márton polgári iskolai tanár. Gyermekek a terembe nem bocsájtatnak be. Belepés díjtalan.

— **Visszaélés a sajtó nevével.** Több helyről tudatták velünk, hogy egy fővárosi könyvkereskedés két utazója Aradon megrendeléseket gyűjt egy irodalmi vállalatra, a kik mindenütt hirdetőknak mondják magukat és a sajtónak a felekkel szemben tett szolgálatára vagy szivességeire hivatkozva, kéri a megrendeléseket. Miután ezen utazókról több fővárosi újság ismételtel megírta, hogy *nem hirdeti őket*, csupán egyszerű könyvkereskedő ügynökök, szükségesnek tartjuk a közönséget tájékoztatni, hogy az illetőknek a sajtó szolgálataira hivatkozni és ezen szolgálatok honorálását kérni nincs joguk.

— **Zola a Pantheonban.** Páris-ból jelentik: a franc a kamarában nemrég azt az indítványt adták elő, hogy Balzac, Renau, Michelet, Quinet Edgar hamvait a Pantheonban helyezték el. *Conyba* képviselőnek ez az indítványa azonban nehézségekbe ütközik, mert Micheletnek, a kitűnő történetírónak családja állást foglalt az exhumálás ellen. Michelet ugyanis még életében kijelentette, hogy felesége mellett, a Pére-L chaise-ben akar pihenni. Ehhez a kérdéshez csatlakozik most egy újabb indítvány, mely arra vonatkozik, hogy *Zola* Emil hamvait is helyezték abba a nagy nemzeti kriptába, mint a minék a Pantheon látszik. Breton, Jaurès, Presseusse, Sembat, Vazeuier képviselők adták be az indítványt, hogy *Zola* hamvait ideiglenes mont-martrei nyugvóhelyéről szállítsák át a Pantheonba. E miatt természetesen a reakcionáriusok között nagy a düh. Egyik lapjuk így ír: „Ez a hadsereg kihívása a Pantheon megbecsületlenítése.”

— **Rehabilitált városi főmérnök.** *Verszeről* táviratozzák: *Szalay* Lajos városi főmérnököt a verseci képviselőtestület még ezelőtt huszonkét hónappal felfüggesztette állásától, mert állítólag többrendbeli szabálytalanságot követett el. A belügyminiszter most megváltoztatta ezt az ítéletet és nemcsak hogy *visszahelyezte állásába Szalayt*, de elrendelte, hogy visszatartott fizetése kiadassék. A miniszter leirata nem látja beigazoltnak a szabálytalanságokat, s ha azo-

kat *Szalay* elkövette volna is, azok nem oly nagy mérvűek, hogy miattuk a főmérnököt állásától felfüggeszessék.

— **A Nador-utcai tolvajt elfogták.** A múlt hónapban történt, hogy *Éles* A. minné kezéből, mikor fényes nappal a Nador-utcán haladt, egy suhanc legény kikapta a pénztárcáját s avval a néptelen utcán elfutott. Három nappal később, november 6 án, *Frank* Andrásné ujaradi lakosnőnek kizárólagját lopták el a Halász-utcában ugyanilyen módon. A rendőrség megindította a nyomozást a vakmerő tolvaj kézrekerítése iránt s ez eredményrel is járt, amennyiben a *pankotai* csendőrök az aradi rendőrség utasítására letartóztatták *Pláv* Todor 22 éves csavargót, aki a két utcai lopás elkövetője volt.

— **Megőrült a fogházban.** *Temesvárról* táviratozzák: *Weisz* János verseci lakost és feleségét a pénzhamisítás gyanúja miatt letartóztatták és a temesvári kir. ügyészség fogházába vitték. A börtönben *Weisz* János felesége megőrült s az elmebaj rettenetes formában tört ki rajta. *Dühöngeni* kezdett s a börtönőrök alig tudták lefogni. Az elmebajos foglyot a temesvári városi kórházba szállították.

— **Panama egy vizszabályozó társulatnál.** *Eszékről* táviratozzák: A doni miholjoci vizszabályozó társaságnál, a mely a *Vucina* és *Karavacia* folyókat szabályozza, a napokban szabálytalanságokat f-deztek fel az ügykezelésben. Az azonnal megindított vizsgálat kiderítette, hogy a társaságnak három hivatalnok, *Spitzer*, *Pimasi* és *Rosenberg* összejátszottak és több ezer koronával több munkabért utalványoztattak ki, mint a mennyi tényleg járt. A nevezett hivatalnokok ellen megtették a bünyfenyítő följelentést.

— **Egy aradi pékinas elfogatása.** A nyáron történt Aradon, hogy *Martincsek* Dávid aradi sütőmesternek asztalfőlkjából, míg ő a nemzeti szövetség ünnepélyén, a városligetben volt, ellopott valaki száz forintnyi pénzt. A gyanu már akkor *Martincsek*-kn-k egyik tanoncára: *Simon* Lipóra irányult, aki különben a száz forinttal együtt eltűnt Aradról. A tolvaj pékinast a *szegzardi* csendőrök egyizben elfogták, de *Simon* Lipót elmenekült a csendőrök kezétől. Most — a szegzardi csendőrség távirata szerint — ismét kézrekerítették s átadták az ottani ügyészségnek, amely Aradra fogja toloncolni a tolvaj gyereket.

— **Csendélet Morodán.** Az aradmegyei Moroda község hovatovább magára fogja vonni az egész ország figyelmét. Csak nemrég írtuk, hogy a község j-gyzője: *Lele* István ellen gyilkos merényletet követett el egy eddig még ismeretlen egyén s ma újabb merényletről értesít bennünket morodai tudósítók: Az elmúlt éjjel *Morodán* Onuc morodai lakos feleségével egy fejbe vágta *Motorka* M. tru morodai lakost, hogy az eszméletét veszt e, öszzerogyott. Mind- eddig még nem tért magához s életben maradásához nincs is sok remény. Az utóbbi öt hétben ez már a harmadik hasonló eset Morodán.

— **Leégett posta kocsi.** Bácsból táviratozzák: A *bécs tescheni* va-ut 106. számú postakocsija, a melyben 575 csomag és levél volt, eddig ismeretlen okból kigyuladt és egészen *leégett.*

— **Pap a fogházban.** Nagy feltűnést keltett különösen a bécsi egyházi körökben, az a hír, hogy *Bildenberger* Vilmos kircadorfi apátplébánost letartóztatták. Elfogatása erköcstelen üzelmek miatt történt, amelyeknek kisiskolás gyermekek az áldozatai. Az apátplébánost két csendőr vezette a sierbachi kolostorool a kerületi fogházba.

— **Álarcos rablóbanda** *Krassósörényben.* *Lugosról* táviratozzák, hogy a *Temesvár* köze-

lőben levő *Temesest* községben az elmúlt éjjel 18 álarcos és fegyveres rabló megtámadta *Pangl József* korcsmáját és a vendéglőst feleségével együtt úgy összeszurkálták, hogy életbenmaradásukhoz alig van remény. A rablók kifosztották a kocsmát és a mellette levő üzlethelyiséget is. A tettesek ismeretlenek.

— **Leányokat vegyenek!** Orosz újságok írják azt a különösen hangzó hírt, hogy Koreában a rossz eretés következtében óriási mérveket öltött az asszony- és leányvásár. Mint az árakat, úgy viszik őket a piacra. A vásár napján bejárják a nagy sokaságot a piacon az aladók s maguk előtt vezetve az eladó leányokat és asszonyokat, hangos szóval kínálják árúkat. Az egész piac visszhangzik az ajánlgató kiáltásoktól:

— **Leányokat vegyenek! Szép leányokat! Olcsó leányokat!**

Az árakat itt is a kereslet és a kínálat szabályozza leginkább, azonban természetesen nagyban befolyásolja a kor, a testi fejlettség és szépség. Egy leánygyermek tízenkét és fél koronába kerül, egy 13—14 éves lány 154—200 koronába. Gazdagabb kereskedők úgy is manipulálnak, hogy olcsó pénzen összevásárolják a szegény emberek lányait, egy bizonyos ideig etetik, valósággal hizlalják s mikor ily módon persze mutatósabbak, szép haszonnal adnak tulajtuk.

— **„Ripirli fesekén“.** Érdekes hangverseny-programm került Aradra lapunk egy olvasój. újan Berlinből. A programot *Látó János* cigánybandája adta ki, s az egyik oldalán ott látható a banda magyar honvéd-huszártiszt egyenruhában. *Látó János* mellén két érdemjel csillog, melyeket, mint a program megjegyzi, a török szultántól és az orosz cártól kapott az „Ungarischen Huseren-Kapelle“ vezetője. A „nagy kitüntetések“ egyike, mint a nyomtatvány beküldője megjegyzi, 66-iki, a másik pedig ötven éves emlékérem. Maga a zeneszámok sorozata sem okoz valami nagy gyönyörűséget. Többek között ott olvashatjuk, hogy a hetedik pont: *Ripirli fesekén (Solo primas) von Kemeinji*, ami Reményinek *Repülj fecskem* című zeneszámát jelenti. A program végül megjegyzi, hogy kitűnő malacpecsenye kapható a hangverseny alatt. Nem lehetetlen, hogy ez a koncert logikiválóbb száma.

— **A nemesi címek ellen.** Párisból táviratozzák: A kamarához *Fournier* szocialista képviselő indítványt adott be, mely szerint Franciaországban az összes nemesi címek eltörölendők. Ez a törvény azonban nem jelentene demokratikus reformot, mert nemesség Franciaországban már jó ideje hivatalosan el van törölve, csak a nemesi előnevek használata van még szokásban, de minden hivatalos jelentőség nélkül. Viselhet mindenki herceg, gróf vagy báró címet, akár van, akár nincs joga hozzá. A frankfurti parlamentben 1848-ban egy demokrata képviselő tudvalevőleg azért akarta a nemesi címeket értéktelenné tenni, hogy azt kívánta, hogy mindenki különbség nélkül viselhessen nemesi előneveket, a mennyi csak tetszik neki.

— **Zenekar a tébolydában.** A zene a tébolyodottaknak állítólag visszaadja értelmi képességüket; erre vallanak azok a megfigyelések, amelyeket erre vonatkozóan tettek a vilájeuif bolondok házában. Egy teheséges muzsikus, aki nemrégiben került ide s akivel szemben egyetlen kezelési mód sem volt sikeres egy napon az intézeti orvos szobájába vezették. — Meglátott ott egy nyitott zongorát, odaült elébe a székre és játszani kezdett. — Eleinte diszonáns hangokat hallatott, egyszerre azoaban átvillant agyán az értelemnek egy hirtelen sugára és csoda szépen játszott el egy darabot. Amikor befejezte, föllállt és nagyot rugott a zongorán. Az örület újra meglepte. Az orvos ennek ellenére megjegyzte magának a pillanatnyi szerencsés hatást és ettől fogva gyakrabban hívatta ma-

gához a beteget, hogy zongoráztasson vele. végén azonban mindig rugott egyet a zongorán. Az orvos megpróbálta, hogy lassan-lassan leszoktassa erről. A muzsikuss engedelmeskedett, ami jó hatással volt rá. Az értelem lassan visszatért és egy esztendő múltán gyógyultan becsátották el az intézetből. Az eszköz tehát hasznosnak bizonyult, úgy, hogy általánosítani kezdtek. Persze nem mindegyik örült tud zongorázni, az intézet igazgatója tehát arra a gondolatra jutott, hogy zenekart szervez. Az eszmét meg is valósították; eleinte csak kis feladatokkal terheltek meg az elmebetegeket. A saját szerű zenekarnak nem is minden tagja bolond, vannak köztük örök, ápoók és egyéb alkalmazottak is, akik vigyáznak a betegekre és megfigyelik őket. A dolog pompásan ment, a szerencsétlenek el voltak ragadtatva az újítástól, amely az életük egyhangúságába egy kis változatosságot hozott.

— **Tolvaj cseléd.** *Kovács* Ferencné borosjenői lakosnő őt a napokban nagymennyiségű ruhaneműt loptak el. Az aradi detektívek ma kérezerítették a borosjenői tolvajt *Nagy Margit* cseléd lány személyében, akinél az elloptott nő ruhák nagy részét megtalálták. A tolvajcselédet az aradi rendőrség letartóztatta.

— **Befőtt helyett vitriol** Székelyhidről végzetes szerencsétlen éz niret adja tudósítónk. *Schwarz* Simon kereskedő hét éves Árpád nevű fia tegnap a nyitva feledett léskamrában konyeleskedett. A szegény csöpség egy befőttet emelt le a polcra s abban a hitben, hogy jóféle gyümölcsös van benne, jót húzott az üvegből, amely vitriollal volt tele. A gyilkos folyadék a fiucska száját és beleit oly veszedelmesen összeégette, hogy életbenmaradásához kevés reménye van az orvosnak.

— **A karácsonyi vásár közb n ne feledkezzünk meg a rendkívül dúz cipőraktárról** sem *Porter* Vilmos Nagy Aruházában, a *Szabadság téren*. B-állt a havazás, tehát jónak látjuk az aruház *cipőgyártmányait* a tisztelt olvasók különös figyeimébe ajánlani. Alig másfél eszten deje, hogy a *Porter* cég cipőraktárát berendezte, de ezen aránylag rövid idő dacára fényes eredményekről számolhat be. *Tömeges* postai elszállítások napirenden vannak; a közönségszjrol-szájra adja a *Porter*-féle cipők kitűnő tulajdonságait, s ma már — a legelegánsabb köröket beleértve — alig van ház, mely a céget fel nem keresné. Ily eredményeket ér el az, aki csak a közönségért dolgozik és beváltja programját a legutolsó szóig. Reggel 7-től este 9-ig házba küldése mindennemű *cipő válasz télnak*. Telefon 324.

— **Dentolin fog crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*nál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Minden várakozást felülmul** a *Feller*-féle *Elsa Fluid* ezerszer kipróbált kitűnő növényeszencia fluid, mely csodás hatással segít és a leg több betegséget, mint: láz, csusz, köszvény, mell-, fej- és fogfájást, szurást, görcsöt, gyomorbajt, szembajt, kéz- és lábmerevedést, szaggatást, köhögést, étvágytalanságot stb gyorsan és biztosan meggyógyítja. A párisi, berlini, londoni, római és nizzai kiállításokon arany éremmel kitüntetett szer. 12 üveg vagy hat duplaüveg ára 5 korona bérmentve. Egyedüli készítő *Feller* V. Jenő gyógyszerész, *Stubica*, *Templom* utca 91 szám (Zágráb megye.) Egy családnál se hiányozzék ezen kitűnő szer, melyet mindenki, aki csak egyszer alkalmazta is, sokoldalú hatása miatt állandóan használ. Minden más gyógyszer az összes betegségek ellen szintén kapható *Feller* V. Jenő gyógyszerészárában.

— **x — Itt a tél.** Korán köszöntött be. Tavaly ilyenkor még könnyű felülben jártak, az idén pedig ugyancsak el kell már a jó meleg ruha. Gond ez bizony, különösen annak, ki azt képzeli, hogy egy mérték után készült éltönyhöz vagy télikabáthoz sok pénz kell. Pedig *Lichtmann* Sándor férfiszabó nagyiparosnál, (Budapest *Andrássy* ut 56 a.) egy teljes férföltönyt vagy télikabátot mérték után, a legújabb szabással, kitűnő kelmeből 12 frtért, a legfi-

nomabb minőségűből már 15 frtért szerezhethet be. Ez oly csodálatos ár, hogy valóban bámul az ember, hogy képes oly csekély összegért olyan szép ruhákat készíteni, p-diz ez úgy van. Vidéki rendelések-nél elegendő egy viset ruha b-küldése és a szövet színének megnevezése. Ha valamely városban egyszerre 5 ruhát óhajtanak rendelni, kivonatára e megbízható cég díjmentesen oda küldi utazó szabaszát gazdag minta gyűjteménnyel, mértékvtel és választás céljából.

Az Aradi Közlöny naptára.

— Ajándék az előfizetőknek. —

Arad, december 5.

Irodalmi becsü munka lesz az az ajándék, melyet lapunk előfizetői karácsonyra kapnak. Az *Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára* már sajtó alatt van s oly dúz tartalommal, oly csinos képekkel fog megjelenni, hogy a lapok által karácsonyi ajándéku nyugtani szokott naptárak nivóját minden tekintetben felülhaladja.

A naptár *irodalmi részét* a helyi tollforgató emberek legjelesebbjei írták, olyan témákról, a melyek minden olvasót egyaránt érdekelnek. Az *illusztrációk* Arad ez évi történetét örökítik meg művészi kivitelű képek egész seregében. Egyik kiváló és becses része lesz a naptárnak a nagy gondal összeállított *cimtar*, mely az Aradváros, Arad- és a szomszéd megyékre vonatkozó adatokat tartalmazza bő és kimerítő részletességgel.

A nyomdai kiállításra nézve is csinos, elegáns naptárt, a mely valósággal nélkülözhetlen, az *Aradi Közlöny* összes előfizetői ingyen megkapják. Ugy szintén ingyen megkapják azok is, kik *december folyamán* előfizetőink sorába lépnek s az *Aradi Közlönyt* legalább egy negyedévre megrendelik.

Megjegyezzük, hogy a naptár *könyvkereskedésekben egyáltalán nem lesz árusítva* s így kizárólag csak azok juthatnak hozzá, a kik az *Aradi Közlöny*-re előfizetnek.

Uri betörő-banda.

(Író, őrmester és hivatalnok.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 5.

Feltűnést kelő letartóztatás történt tegnap éjszaka a fővárosban. A rendőrség egy uri betörő-bandának jött a nyomára, amelynek a feje egy volt író és fiatal poeta, akinek több verse jelent már meg a fővárosi lapokban. *Mesterházy* Károly Viktor a neve és *Csengery*-utca 55. szám alatt lakott. Bűntársai egy magánhivatalnok, egy volt törvényszéki díjnok és *Eberling* honvéd őrmester, akiket már ma behozták a rendőrségre és vallatóra fogták. *Eberling* ellen, aki a *Ferencz József* honvédlaktanyában van fogva, a katonai bíróság folytatja a vizsgálatot.

Ez a betörő-banda követte el herceg *Odescallu* Géza üllői-uti lakásán történt betörést és a *Ferencz József*-honvédlaktanyában a betörést.

A betörő banda után már régen nyomozott a rendőrség. Amikor a *Ferencz József*-laktanyájában egymást érték júniustól augusztusig a betörések, valósággal statáriális eljárással bántak a legénységgel. Az ezrednek több századát kaszánya áristomra ítelték, de dacára ennek, tovább folytak a betörések. Ekkor *Eberling* őrmesterre esett a gyanu, akit megfigyelés alá helyeztek. A nyomozás során megállapították, hogy *Eberling* összeköttetésben áll *Mesterházy*-val, aki tavaly szolgált a *Ferencz*

József-laktanyában. Ekkor Mesterházyt vették megfigyelés alá. Megállapították, hogy előkelően él és foglalkozása nincs.

Tegnap este *Szentmiklóssy* detektív a Millennium-kávéházban észrevette, hogy *Mesterházy* nagy dáridot csap. Pezsgőt rendel és nagy pénzekkel fizet. A titkos rendőr igazolásra szólította fel. Természetes, hogy erőlyesen tiltakozott a detektív beavatkozása ellen. *Szentmiklóssy* azonban *Csengery-utca* 55. számú lakására kísérté *Mesterházyt*, ahol házkutatást tartottak. A házkutatás során több olyan arany-neműt és ruhát találtak, amelyek az *Odescalchi* herceg lakásán történt betörésből származnak. Erre a detektív a főkapitányságra vitte *Mesterházyt*, akit a központi ügyeletes tisztviselő hallgatott ki.

Mesterházy a bizonyítékok súlya alatt beismerte a betörést. Bevallotta, hogy *Eberling* honvédőrmesterrel kilenc betörést követett el a *Ferencz József* laktanyában. Beismerte, hogy *Hanusek* Lajos volt törvényszéki díjnok segítségével ő tört be *Odescalchi* herceg lakásába is, ahonnan ezeket érő holmit loptak el. A holmik egy részét egy magánhivatalnokkal elzálogosították. *Mesterházy* azt vallja, hogy kedvese volt, akit eltartott. A rendőrségen most folyik az úri betörők kihallgatása, akik valamennyien kifogástalanul vasalt ruhában, cillinderesen kerülnek a rendőrség börtönébe.

A rendőrség megállapította, hogy a banda negyedik tagja *Kunzbacher* Károly magánhivatalnok.

A rendőrség megállapította azt is, hogy a banda *Gyöngyösön*, *Temesvároton*, *Győrben* s *Szegeden* is követett el betöréseket s valószínű, hogy Budapesten is sok azoknak a betöréseknek a száma, a mely a banda tagjainak lelkét terheli.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ AZ esküdtbírók elnökei. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a nagyváradi királyi ítélőtábla elnöke, az 1903. év tartamára az *aradi* kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökéül dr. *Fábián* Lajos kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírót s elnökbelyetteséül *Földes* János kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

§ Esküdtzéki tárgyalás *Fluerás* Petru ügyének tárgyalását folytatta ma az esküdtzék, de még mindig nem jutott az ítéletig. A vádlott a tárgyalás során azzal védekezett, hogy ő nem lötte meg akkor este a csőzt, hanem másnap reggel saját kutyáját akarta meglőni, eközben robbant szét a puskája és sérült meg a keze. Annak a puskája is széjjel robbant, a ki a csőzt meglötte tehát este találatot egy robbant puskára és másnap reggel találatot egy robbant puskára a vádlott udvarán. Ma kihallgatták a kórházi orvosokat: *Paracs* Gyula igazgatót és *Posgay* István dr. orvosot, kik azt vallják, hogy a kéz amputációja előtt vádlott úgy adta elő a dolgot, hogy egy kukorica morzsoló gép szakította szét a balkezefejét. Csak később módosította oda a vallomását, hogy lövés okozta a kéz roncsolását. Kihallgatták továbbá szakértőként *Mágoesi* Sándor dr. egyetemi tanárt, a budapesti növénytanintézet igazgatóját. A kórházban ugyanis vádlott jobb kezén is gyuladással sebt volt, mikor ezt felvágták, kis darab taszilánkot vettek ki abból. Kiderült, hogy ez a széjjelrobbant fegyverből való szilánk. A szakértő e két fegyvert megvizsgálta és kiderítette, hogy a vádlott kezébe furódott szilánk abból a puskából való, mely a csősz udvarán találatot, meilyel tehát a csősz meglövetett. Kedvezőlen volt az a körülmény is a vádlottra, hogy az a három tanu, akik állítólag jelen voltak akkor, amidőn vádlott a kutyára akart lőni, meg lettek hazudtolva a közséi bírót, a közséi írnok és a plajás vallomásával, kik szembe mondták nekik, hogy a csőndörök előtt úgy mondták el a dolgot, hogy vád-

lott kezét a morzsoló gép tépte szét és hogy akkor egy szóval sem emittették a kutya lelővására vonatkozó mesét. A tárgyalást holnap folytatják és holnap meghozzák a bonyolult ügyben az ítéletet is.

§ A bajnok büne. A kerékpár sport budapesti hívei előtt ismert neve van *Szeiff* Károly borbélynak. Alig volt a fővárosban verseny, a melynek nem ő lett volna a győztese. Ezekben a kerékpár versenyekben a bajnoki címen kívül annyi kitüntetéset és éremjelt nyert, hogy ha azokat feltűzte, megszegyenitette volna ezek sokaságával bármelyik exotikus fejedelmet. A bajnoknak: *Szeiff* Károlynak, a kerékpár-sport iránti előszeretete nemcsak hírt és dicsőséget szerzett, hanem szeggyent is. Egy alkalommal elloptott egy biciklit s ezért a törvényszék fegyházra ítélte. Ezen bűnén kívül ma egy család büntetéért volna őt felelősségre a budapesti büntető törvényszék Oláh bíró elnöklete alatt. *Szeiff* abban az időben, amikor még szabadlábban lévő vádlott volt, 204 korona házbérrel tartozott. Mivel fizetni nem tudott, költözködni pedig kellett, 1900. február 22-én éjjel rövid uton rőta le házbértartozását. Összes ingóit észrevétlenül kocsira rakatta, s azzal megszökött. A háziur, midőn másnap reggel megtudta, hogy *Szeiff* az éj leple alatt elvonta tőle a 204 korona házbértartozására szolgáló kielégítési alapot, vagyis, hogy a butoraival együtt megszökött, — feljelentette család miatt. A mai tárgyaláson a törvényszék a beismerésben levő vádlottat, az enyhítő körülmények figyelembevételével, csupán család vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért egy havi fegházra ítélte. Az ítélet jogerős.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Egy hitközség adósrófja.

A nyilvánosság előtt keresek menedéket és segínyt az aradi zsidó hitközség egyoldalú és önkényes adórendszer ellen. Egy olyan adórendszer ellen, melynek megállapításában és részleteiben minden alaposság, igazság és méltányosság hiányzik. Az irányadó tényezők nem azon törők a fejüket, hogy az egyensúlyt állítsák helyre a bevételek és kiadások között, hogy a bevételeket ott fokozzák, ahol lehet és szabad és a kiadásokat az egész vonalon apasszák, hanem egyszerűen felelemlik az adókat, különösen azoknál, kik ellentállani nem tudnak, kik pereskedni nem akarnak, kiket a rémület fog el, ha az adóvégrehajtó betesz a házukba a lábát. Évről-évre emelik az adókat, anélkül, hogy kérdeznék, jobban megy-e az illető megadózott dolog, vagy szaporodott-e a jövedelme.

Nem ez a módja az egyensúly helyreállításának a hitközség pénzügyi költségvetésében. Ezen a kényelmes, de épp oly veszélyes uton oda fog jutni a t. hitközség előjárósága, hogy általános lesz az elégedetlenség és hogy ezen általános elégedetlenség maga alá temeti az egész hitközségi intézményt a rosszat a jóval együtt. Es miután szívemen viselem, hogy ez meg ne történjék: bátor vagyok a hitközség irányadó köreit a következőkre figyelmeztetni:

1. Ne emelje az adókat annál a középszálynál, mely fizet ugyan, de már k. s. s. beleunt ebbe a folytonos adóemeléssel. Mert ez az indokolatlan adóemeléssel meg fogja magát bosszulni azokon a jótékony intézményeken, melyekhez eddig önkényt járultunk hozzá, de amelyekből ezentúl kénytelenek leszünk segínyünket elvonni.

2. Emelje fel az eddigi négyszáz korona maximumot annak ötszörösére, tízszeresére. Ha valahol a progresszív adónak értelme van, úgy az az itteni viszonyok között méltányos és célhoz vezető Önök szegény embereknek, kiknek évről-évre rosszabbul megy a dolguk, *iz-husz* koronával felelemlik az adójukat, még pedig több ízben, holott a gazdagoknak évtizedek óta ugyanazon adómaximumot hagyták meg. Hát nem restellik Önök, hogy épp a gazdag embereket kímélik, azoknak nem merik felemelni a négyszáz korona adómaximumot? Hisz ezek százszor könnyebben fizethetnek,

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

mint azok, kiknek Önök felelemlik. Legyenek valamivel bátrabbak. Ezért ajánlom, hogy tanulmányozzák a progresszív-adó szellemét és rendszerét és mielőtt az adót kivetik, tekintsenek be az állami és városi adó viszonyaiba és számtételeibe. Szóval: több alaposagot kerünk!

3. Ajánlatos volna, ha a hitközség irányadó körei a kiadások apasztásával foglalkoznának. Megengedem, hogy ez kemény dő, de a kényesítő körülmények még keményebbek. *Hasonlítsák össze az Önök költségvetésüket más felekezetek költségvetésével*, mit fizet az egyik is, a másik is a papjának, kántorának sat. és megkapják a választ. Már most kell ezen kérdéssel foglalkozni, ha a jövőben segíteni akarnak rajta.

Vegye a t. hitközség előjárósága fontolóra, hogy most annál méltányosabban kell kezelni az adósrófot, mert a végrehajtás jogával élhet. Mit egyrészt erőszakban nyert, azt másrészt türelmességgel kell kiegyenlíteni. Ez a mostani rendszer elavult és rossz, alapos reformokra van szükség. Ezeket fogantatosítani kell, különben veszély hárul az egész intézményre.

Egy hitközségi tag többek nevében.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

A várva várt időjárás beköszöntött. Lanya havazás, néhol esővel vegyülve, áztatja és áldásosan termékenyíti a földet.

Kiváncos volna, hogy mielőtt a nagy fagy beköszöntene, hó takarná a vetéseket.

A nagy készlet és jó árak élték forgalmat teremtenek betévfásár napokon. Ma is mintegy 2000 métermázsza buza és 600 métermázsza tengeri kelt el 5—10 fillérrel magasabb árakon.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7.30—7.40.
Uj-buza közép 7.10—7.20.
Uj tengeri 4.90—5.00.
Rozs 6.10—6.20.
Zab 5.60—5.70.
Arpa 5.10—5.20.
Az irányzat kellemesebb.

= Fizetéseptelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseptelenségekről tesz jelentést: Erdős Vilmos, Budapest — Weisz Jakab, Hégyész. — Erbaur Jan. Budweis. Frank Zsigmond, Miskolc. — Csákány János, Beszterce. — Heilpern Eszter. Cernovitz.

S z e s z ü z l e t.

— December 5. —

Mai jegyzetünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűrtől mosók 12'90—13— korona mmázsánként

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árt- és értéktőzsdén.

Budapest, december 5.

Magyar aranyáradek 4%	120.20
Magyar koronáradek 4%	97.95
Magyar arany 4 1/2%	—
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földterhormontesítési kötvény	98.20
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhormontesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	199.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.50
Oszták papíráradek	100.75
Oszták áradek ezüst	100.50
Oszták áradek arany	120.50
Koronáradek	100.25
1860-iki államsorsjegyek	151.50
Oszták-magyar bankrészevény	1550.—
Magyar hitelbankrészevény	703.—
Oszták hitelbankrészevény	687.50
Oszták-magyar államvasut	683.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	117.05
London	239.40
Paris	95.25
20 markás arany	—

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 5.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba, változatlanul tartott arakon. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás hideg.

Estítőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, páris 5 el magasabb.

Zárulat 13 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.66—7.67
Rozs 1903. áprilásra	6.67—6.68
Zab 1903. áprilásra	6.31—6.32
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Ropce augusztusra	11.90—12.—

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.70—7.72
Rozs 1903. áprilásra	6.70—6.71
Zab 1903. áprilásra	6.29—6.30
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Ropce augusztusra	

Zárulat 3 órakor:

Osztrák hitelrészvény	665.50
Magyar hitelrészvény	700.—
Lezámitolóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasúti részvény	465.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	678.—
Közúti vasút	612.—
Városi villamos vasút részvény	326.—

NAPIREND.

December 6. Szombat. Róm. kath. naptár: Miklós. — Protestáns naptár: Miklós. — Izraelita naptár: Sabbat, Wajez. — Görög-keleti naptár (november 23.): Amfilok. — A nap két 7 óra 18 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold két 11 óra 5 perckor, nyugszik 10 óra 2 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Erekllye-múzeum helyisége mellett állaterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Szeles, hideg, délen, nyugaton havazás.

December 6. Az aradi székely-otthon házi estélye (Vass-szálló.)

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonal.

— Angol regény. —

Fordította: **Ritt Gyula.**

(28)

(Folytatás.)

TIZENHATODIK FEJEZET.

Igy ültek kéz közben, minden szó nélkül, meglepedetten. Az idő gyorsan szaladt fejük fölött és Sir Collingham vegre megszólalt.

— De tudja-e — kedves grófnő? — kezdte fél nevetéssel.

— Károly! — Nevem Sabina, szakította félbe lány, halk hangon

— Sabina, édesem! Tán kissé prózai tőlem de ki kell mondanom, hogy félt ki vagyok éhezve. Reggeli nélkül jöttem ide.

— Én sem ettem semmit, — felelt nevetve. — Én is arra gondoltam, amikor ön mint a forgószél tört be a szobába és azóta megváltozott az életünk.

— Sajnálja talán, Sabina! Inkább úgy élne mint azelőtt?

A grófnő megfenyegette ujjával.

— Nem, — a viláért sem, — felelt mosolyogva.

— Ne akkor jól van! Ne menjünk tán Durrandhoz, Boisinihez vagy a Caffé de la Paix ba? Mit gondol? Ne segítsem föl kabátját?

— Nem fognak bennünket föltartoztatni? — Kik?

— Az emberek itt a szállodában, vagy a rendőrség. Én úgy félek. A vendéglős is oly különösnek tetszett nekem. Már többször fön volt és nagyon illetlenül viselte magát.

— Azért majd felelősségre vonom, heveskedett Sir Károly. — De annak is az a kutyája az oka, egy dedetiv.

— Egy dedetiv? Itt? Tudja biztosan?

— Határozottan. Egyike azoknak, kit a lyoni pályaudvarban láttam. Itt is oly dolgokba akart avatkozni, mihez semmi köze sem volt. Ép erről jut az eszembe, hogy egy táviratot is kivettem a kezéből.

E szavaknál zsebébe nyúlt és átadta a kék szallaggal átkötött táviratot.

— Ah! — E hangot egy kellemetlen meglepetés csalta a grófnő ajkára, amint annak a tartalmán átfutott.

— Mit tartalmaz? — kérdezte szerelme gondoskodással. — Szabad tudnom?

— Én nem tudom, — felelt bizonytalan hangon anélkül azonban, hogy a papírt átadta volna. — Nem, nem mondhatom meg, — folytatta némi szünet után elhatározással. — Nem szabad önt ez ügyben belevonni.

— Minden, ami kegyedet nyugtalanítja, engem nemkülönb. Nem akarom nagyon rábeszélni, de . . .

A grófnő engedelmesen átnyújtotta a táviratot. Megkönnyebülten sóhajtott fel mert tudta, hogy egy igaz, lovagias férfiut ajánlékozott meg bizalmával.

Sir Károly elolvasta a táviratot, de az érthetetlen volt előtte.

„Azonnal látnom kell kegyedet, — hangzott a távirat — kérem jöjjön rögtön. Hortensiaát is itt fogja találni. Nagyon akaratos és csak ön tud vele boldogulni. Siessen, jöjjön azonnal, különben mi fogjuk felkeresni . . . Ripaldi, Hotel Jvoire. Rue Ballegasse.”

— Mit akar ez jelenteni? Ki ez a Ripaldi? kérdezte Sir Károly némi feszültséggel.

— Ripaldi, ő, ah, Károly, nekem mennem kell. Mindent megteszek, csak ide ne jöjjenek.

— Ripaldi? Ezt a nevet már hallottam! Egyike volt a halókocsi utassainak. A rendőrfőnök néhányszor említette. Nincs igazam? kérem, mondja, nincs-e igazam.

— Igaz! De az Istenre kérem, mondja, mi dolga van ennek az embernek magával! Hogy merészel egy ilyen sürgönyt küldeni? Remélem ezt csak meg fogja mondani, Sabina?

— Természetes! Mindent megakarok önnek mondani, Károly. De nem itt és nem most. Utközben. Kérem menjünk, oh jöjjön. Annyira aggodom, ő még . . .

— Tehát elkísérhetem? Nincs ellenvetése.

— Oh, dehog, sőt kérni fogom; de siessünk.

E szavaknál a tábornok fölsegítette a grófnő köpenyét és a ruha puffjait gondosan elsimította a köpeny ujjában.

— És ez a Hostensia? Nem a kegyed komornája, ki ma reggel eltűnt? — szólt eközben. Nem értem az egészet . . .

— Magam sem vagyok vele tisztában. Hanem mindent megfogunk tudni. Jöjjön Sir Károly, menjünk.

Amint a kapu folyosójára értek, a portás hirtelen kilépett páholyából, valószínűleg azért, hogy késíltesse távozásukat.

— Méltóságos asszonyom, csak egy pillanatra, — kezdte minden tisztelet nélkül. Az üzletvezető közölni óhajt valamit méltóságoddal.

— Az üzletvezető akkor is közölheti ő méltóságával, ha vissza fog térni, — fordult feleje boszusan a tábornok miáltal megkimélte a grófnőt a felelettől.

— En parancsot kaptam s engedelmeknek kell, — vigyorgott a portás.

— Vissza, semmirekellő, — kiáltott a tábornok növekedő haraggal — vagy tiszteletre fogom megtanítani!

E pillanatban megjelent az üzletvezető és a portás hozzája fordult védelem és segítségért.

— En csak az ön megbízásából tettem eleget Gusztáv ur, — szólt az üzletvezetőnek, — és ez az ur beleavatkozott, sőt fenyegetődött.

— Oh ez valószínűleg tévedés lesz, — vette át a szót előzőkényen az üzletvezető Min denesetre, beszélni óhajtottam méltóságoddal. Azt akartam megkérdezni, hogy szobájával megvan-e elégedve? mert a termék, melyeket azelőtt birt, most ürültek ki. Talán parancsolja megtekinteni?

— Köszönöm önnek Gusztáv, ön nagyon barátságos. Most sürgősen el kell távoznom. Majd, ha visszatérek, talán egy óramulva.

— Ahogy méltóságod parancsolja, mindig szolgálatára állok, — szólt az üzletvezető s nem tett több elnevetést, mert a cél ismét el volt érve.

Az ajtó keretében újra megjelent Galipaud, ki bizton titkos jelzést kapott. A tábornok egy kocsi szőlített elő s megadta a kocsinak a címet. De itt újabb akadályokra találtak.

Egy ember, ki ép akkor fordult be a sarkon, már messziről elkezdett kiabálni.

— Halt, halt! Beszélnem kell azzal a hölgygyel.

E hangos szavakra a grófnő és Sir Károly megfordultak és azonnal megismerték az erőlyes hangú rendőrönköket.

— Az Istenért, ne engedje, hogy föltartsanak, — esengett a hölgy és hü barátjánál nem talált süket fülekre.

— Előre! — kiáltott ez a kocsihoz oly hangon, ki csak parancsoláshoz szokott és nem tűri az ellenvetést. — Nemsokára követni fogom.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel 5.10	Gyorsvonat reggel 8.18	Személyvonat reggel 6.06	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Személysz. tv. d. u. 4.45	Győrevonat délelőtt 11.51	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat este 9.35	Gyorsvonat este 7.11	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel 6.35	Gyorsvonat délután 12.11	Soborsinról reggel 6.59	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Temesvár felé:		Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Személyvonat d. e. 11.56	Vegyesvonat d. e. 10.49	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Szeged felé:		Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat reggel 8.35	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel 6.25	Vegyesvonat d. u. 12.06	Gurahonczról szm. r. 8.03	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56		

Nemzeti színház.

Bérlet 67. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1902. évi december hó 6-án:

Figaro házassága.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Beaumarchais. Fordította: Paulay Ede.

S Z E M É L Y E K:

Almaviva	Ternyei L.	Fanchette	Szilassy J.
Rozina, neje	Gazdy A.	Cnerubin	R zsa Lili.
Figaro	Zilahy Gyula.	Bartholo	Békes Gyula.
Zsuzsi	Szabó Irma.	Bazillo	Püredi J.
Marcellina	Pajor Agnes.	Békebíró	Sarkadi A.
Antonio	Németh J.	Irrok	Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitünő minőségű szagtalan

fűtő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (kocsz),

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszent,

1818 [rostált, darabos

bükkfa-szenet,

50 kilós ölmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

R e u s z M ó r,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelvények szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Alkalmi butor elárusítás.

Részben használt, részben selejtezett jó karban lévő különböző

butorneműek

igen olcsó ár mellett elárusíttatnak

Lengyel Lőrincz

butorgyáros volt helyiségeiben, Andrassy-tér 9. szám alatt.

A tárgyak ugyanott megtekintethetők d. e. 9—12, d. u. 2—3 órák között.

Alkalmi butor elárusítás.

Magy. kir. államvasutak.

156638—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben esetleg az 1904. és 1905. évben szükséges különféle lámpabelek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ilyenkor egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi december hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1902. évi december hó 9-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztárána l teendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 1222 91—96. sz. általános szállítási és a lámpabelekre vonatkozó 40322—92. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségéknél és a hazai kereskedelmi és iparkamara knál l etekinthető.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlati mintával együtt az ajánlatot tenni szándékozókknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán megküldetők.

Budapest, 1902. évi november hó 6-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörce, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtakákat és az arcnak bájt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

431

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszerár kereskedőknél.

Magyar királyi államvasutak.

24142—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak vonalain és a kezelésére alatt álló összes h. é. vasutak vonalain meglévő kismenő táskák beburkolása céljából mintegy 862 darab kettős vászonboríték szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A vászonborítékok közül a belső borítékokra barnára terített vászonból, a külső pedig vízhatlan vászonból készítenők.

A pályázati feltételeket és az ajánlattételre kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamint az ajánlattételre használandó ajánlati űrlap, valamint hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alólírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 46. ajtószám) díjtalanul megkapható.

Az ajánlati űrlapon megfelelően kiállított s egykoronás m. kir.

okmánybélyeggel ellátott ajánlatok — a 60 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt — lepecsételve, legkésőbb 1902. évi december hó 20-ának déli 12 óráig a fent említett szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján oda küldendők. Az ajánlat borítéka a következő felirattal látandó el:

„Ajánlat 94142/902. számban.”

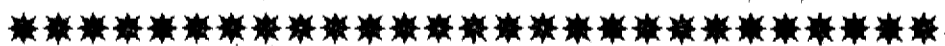
Bánatpénz gyanánt az ajánlandó kettős vászonborítékok értékének 5%-ka legkésőbb 1902. évi december hó 19-ének déli 12 óráig, a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárána l (VI. Andrassy-ut 75. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vettetni.

Budapest, 1902. évi október hóban.

A m. kir. államv. igazgatósága.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítvány.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnek tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város th. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

108

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utczal rész.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petöfi-utca 7. sz.

Vendéglős kerestetik

a berzovai nagyvendéglő és koresmahelyiség részére

2224

1903. február hó 1-ére.

Értekezhetni Goldberger Gábor kereskedőnél, Berzován.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

36825—1902. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet három évre kötöttek.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi december hó 23-án déli 12 óráig alólírott üzletvezetőség általános (I) osztályánál nyújthatók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz Négy száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1902. évi december hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána l Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek leté gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételtől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok, nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1902. évi november hó 29-én.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Egyetemi hallgató

instruktornak ajánlkozik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér Sz. B. jegyével. 2205

Azonnali belépésre

keresek egy fűszeres segédet és egy jó erkölcsű fiút tanulónak. — Berna Lajos, Pankotán. 2216

Kerestetik

egy ügyes pénztárnoknő, ki az irodai teendőkhöz némi jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban. 2219

Izr. nevelő!

Két kis fiamhoz, az első elemi osztály tanítására keresek. Ajánlatok Fürst Simon, Trojás—Soborsin intézendők. 2237

Erdélyi fajalma

válogatott 1 kg. 20 kr., II-sod minőségű 15 kr. Kapható Sponner Adalfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2233

Csinos uri nő

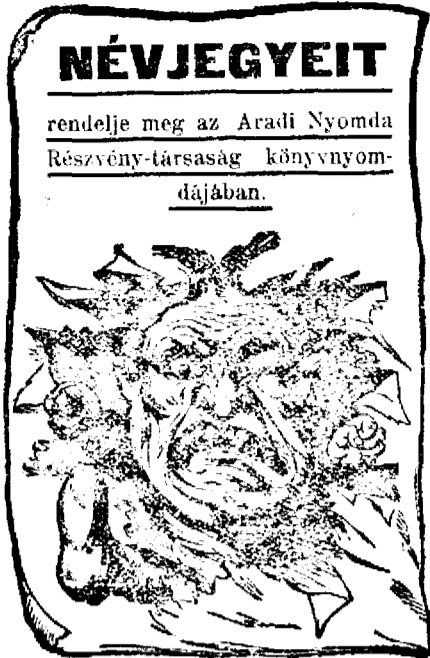
állandó benső barátságát keresi nyugdíjosultságot nyert előelő hivatalnok, fiatal özvegy. Komoly czélzatu levelek kéretnek „Fekete v. barna molett” jelige miatt e lap kiadóhivatalába. 2235

25 év óta fennálló**Vegyes kereskedés**

6000 lakossal bíró mezőváros főterén

átadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda Részvény-társaság könyvnyomdájában.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz I. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

I. osztályu

bükk hasáb tűzifa,

továbbá mindenféle **tölgy vágott**

és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804. czégnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Zálogcédui ákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Arnok**kerestetik**

a csintyei jegyzői irodában,

ki az adóügyekben teljesen jár-tas, mosás és ágynémün kívül havi 50 korona fizetés és teljes ellátásáért, a magyar nyelven kívül a román nyelvet teljesen birnia kell. Az állást azonnal elfoglalhatja. Jelentkezők írásban forduljanak a köz-ségi jegyzőhöz.

Csintye, 1902. évi deczem-ber hó 2-án.

Az előjáróság.

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szereclést szakszerűen és jutá-nyosan készít 1732

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-rogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle**mell-bonbon.**

2740 körjegyzőileg hi-telesített bizonyít-vány igazolja a biztos ered-ményt **köhögés, rekedtség** vagy **katarus és elnyálkásodás** ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához. Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárában Aradon. 1810

Asszonyok és leányok!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testfálás, göresök, fejtálas, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira” egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevezető theakeverék (poralakban). Orvosiilag melegen ajánlva. **Dr. med. M. Stuttgartban** írja a többek közt: „A belsőleg ajánlt gyógytheak közül, egy serog kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theavegyületeknek adtam előnyt, amely „Amasira” név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más theát felülmúl. stb. — **Dr. med. G. Berlinben** jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonytól: A gyenge alkotásu, kissé halavány páciens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmúltak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án **frissebbnek látszott, mint azelőtt. Életusága elmúlt és most kettő helyett dolgozik.** stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felebarátomnak ezen kitünően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.” stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányai a gyárosnál betekintésül le vannak téve. — **Amasira ára dobozonként K. 3.— (3—1 hónapig eltart!)** Csupán A. Locher névaláírásával való! Egyedüli gyáros: **Andr. Locher, Pharmac. Laboratórium, Stuttgart.**

Raktárak: **Budapestben:** Török J., Király-utca 12. sz. **Pozsonyban:** **Dr. Adler** Salvator-gyógytárában, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógytárában. 2192

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrássy-tér 16.

Világítási cikkek.**Legnagyobb választék**

Ditmár-féle

villanyos és légszeszcsillárookban

Elvállalunk világítási berendezéseket.

Átalakításokat petroleumról villanyvilági-tásra.

Különlegesség:

Ditmár-féle

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Legteljesebb collectió étkező, tea, kávé és feketekávé készletek-ből. A legolcsóbbaktól a legfi-nomabb kiállításukig.

Egyes kávé, teás és mokka csészékben, valamint csemege és egyéb tányérokban a vidé-ken páratlan olcsó és gazdag választék.

Diszkrét tárgyakból a legújabb perámiai művek készleten tar-tatnak. 2060

Üvegáruk:

Bel és külföldi üveg készle-tek utólérhetlen olcsó árakon. A legegyszerűbbtől a legmoder-nebb ujdonságokig. Színes üveg disztárgyakból állandó nagy készlet.

Fémáruk:

„Kayser zinn” disz és hasz-nálati tárgyakból egyedüli rak-tár. „Szandrik” körmőcbányai ezüstműveinek képviselője. Al-pacca ezüst evőeszközök és disztárgyak. Alpaccaáruk.